

Naša anketa

Prečo, keď sa povie „pronárodný“, v dnešnej našej spoločnosti, osobitne pred voľbami, to znelo ako akýsi nepriateľný, ba až nacistický? Pritom aj SNP bolo predsa národné.

Slavomír Fijalka, člen výboru ZO SZPB Horné Mesto, Nitra: – Naša spoločnosť (najmä mládež) je systematicky vedená ku globalizácii a ku slepému obdivu prozápadných „hodnôt“, ktorými obdivovateľmi a šíriteľmi sú aj najvyšší predstavitelia nášho štátu na čele s prezidentom Kiskom. Cieľavedome znevažujú každého a všetko, čo prispieva k budovaniu národného povedomia a k hrdosti na svoj národ a jeho históriu.

V minulosti bolo slovo pronárodný vyznamenaním pre každého, kto hájil záujmy slovenského národa. Dnes sa stalo nadávkou najmä z radov slniečkárov, eurohujerov a všetkých nepriateľov Slovenska.

Jozef Cerovský, predseda ObIV SZPB, Lučenec: – V slovenskej spoločnosti a na slovenskej politickej scéne je to zložitá. Nie je problematický výrok „pronárodný“ alebo „národný“. Problematické je, kto to vysloví! Ak to vysloví človek, ktorému je naklonená naša tlač (novinári), tak je to v poriadku. Komu nie je naklonená naša tlač, ten má smolu a je to nepriateľský výrok.

Igor Kovačka, predseda ZO SZPB, Sklabiňa: – Slová národný aj pronárodný znamenajú pre mňa vlastenecký. Charakterizujú vlastencov, ktorí sa verejne hlásia k svojmu národu, k odkazu predkov a hlavne činmi, zdravým sebedovomím a hrdým správaním reprezentujú duchovné bohatstvo a kultúrne tradície nás, Slovákov.

Ak sa človek alebo inštitúcia označia za pronárodných, tak je to v poriadku, ale len dovtedy, kým sa z nich nevykľujú obyčajní šovinisti a nacionalisti, ktorí okrem seba nič iné neuznávajú, schovávajú sa za národ a považujú sa za jeho reprezentantov či dokonca za spasiteľov. Zneužívajú národné témy na podnecovanie vášni a nepokojov v spoločnosti. Žiaľ, nacionalisti či dokonca fašisti, usvedčení históriou sú u nás glorifikovaní práve tými, ktorí sa dnes označujú za pronárodných a preto pri slove pronárodný treba asi spozornieť.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Zmenila sa doba, priority a hlavne geopolitické smerovanie sveta. Silne to polarizuje aj našu celú spoločnosť. Tento trend je aj na Slovensku a videli sme to

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Atómový reaktor z vysávačov

Iba 12-ročný chlapec Jackson z amerického štátu Tennessee sa zrejme stal najmladším konštruktérom, ktorý zo starých vysávačov, čerpadiel a komôr zostrojil atómový reaktor. Súčiastky kúpil za 10 000 dolárov na stránke eBay.

Svoje zistenia si overil na online fóre amatérskych fyzikov. Jeho zariadenie zlučuje atómy s dostatočne veľkou silou, aby sa spojili v jeden, vďaka čomu vylučujú energiu z vnútra každého atómu. Návod, ako zostrojiť reaktor, si Jackson našiel online. Svoje dielo dokončil len pár hodín pred 13. narodeninami 19. januára 2017. „Začiatok procesu bol celý o tom, čo ostatní ľudia potom urobili so svojimi reaktormi,“ uviedol.

Zaujímavé je, že finančne s neobyčajným koničkom pomáhali Jacksonovi rodičia.

Podľa ac24.cz

S okupáciou máme historické skúsenosti!



„Každá nami diskutovaná téma by nás mala vrátiť ku koreňom, k našim rodičom,“ povedal počas diskusie bratislavskej oblastnej konferencie SZPB novozvolený člen revíznej komisie Miroslav Kolár a položil si rečnícku otázku: „Ako začalo SNP? Tak, že keď prvý Nemeц vstúpi na pôdu Slovenska, uplatní sa heslo 'Začnite s vystáňovaním'“.

Dnes máme tieto témy opäť na stole. Opäť tu rastie hystéria proti slovenským národom, predovšetkým voči Rusku. Preto by sme nemali byť

voči tomu ľahostajní a nebudaj ešte aj kolaborovať, aby sa u nás vytvorili nejaké americké základne.

Lebo nič nie je zadarmo! Ja v tom

vidím priame ohrozenie našej svojbytnosti, územnej celistvosti a suverenity nášho štátu. Myslím si, že SZPB by mal voči tomu na celozväzovej úrovni zaujať stanovisko a povedať: Dost' bolo! My s tým máme historickú skúsenosť!

Počúval som veľvyslanca USA,

(Pokračovanie na str. 6-7)

Hessa vraj zabili Briti

Veterán služby zahraničnej rozvedky Ruska Georgij Sannikov obvinil britské spravodajské služby z vraždy nacistického zločinc Rudolfa Hessa.

V roku 1987 Hitlerov námestník nespáchal samovraždu, ako znie oficiálna verzia. Zabili ho špeciálne služby V. Británie, pričom sa to udialo po jeho 41-ročnej väzbe.

Jednou z hlavných záhad 2. sv. vojny je sólo prelet Hessa z Nemecka do V. Británie v roku 1941, aby presvedčil Britov podpísať dohodu o mieri. O päť rokov na to Hess dostal doživotie.

„Myslím si, že to bola špeciálne dohodnutá operácia. Veď ako mohol niekto bez cudzej pomoci pokojne prekonať protiletadlovú obranu Nemecka? Navyše, všimnite si, že Hess si z Anglicka bezproblémovo dopisoval so svojou rodinou, ktorá zostala doma, pričom neboli voči nej uplatnené žiadne represie,“ poznamenal Sannikov.

Oficiálne zverejnený spôsob ukončenia Hessovho života je nepravdivý. Zomrieť mu pomohli Angličania, ktorí sa obávali jeho zásadného vyhlásenia. Záhradný domček, kde bolo Hessovo telo nájdené, zhorel za záhadných okolností hneď na druhý deň.

Podľa vz.ru, 25. 3. 2019

„Tylko Polska“ zverejnili návod na identifikáciu Židov

V Poľsku ešte nestihol utíchnuť škandál okolo výrokov izraelského premiéra Benjamina Netanjahua o podiele Poliakov na vyvražďovaní Židov za 2. sv. vojny a máme tu ďalšiu aféru.

Časopis „Tylko Polska“, ktorý vydáva krajne pravicový politik a známy disko-spevák Leszek Bubel, na titulnej strane zverejnil článok s názvom „Jak rozpoznać Żyda“. Obsahom článku je neformálny návod, ako rozoznať Židov podľa ich „mien, vlastností, antropologických a charakterových čŕt, výzoru, tváre, správania sa, metód práce a snahy šíriť dezinformácie“. Židovským ženám podľa autora článku „chýba krehkosť, skromnosť a pocit hanby, ktoré sú vlastné poľským ženám“. „Pretože im patrí celý svet... predpokladá sa, že sú v každej krajine, prevezmú moc nad národmi a povedú k vytvoreniu jedného celosvetového židovského štátu,“ citovala agentúra Reuters z článku. „Ako ich poraziť? Toto nemôže pokračovať!“ končí sa článok. **Výňatok z HSP z 20. 3. 2019 (podľa originálu Reuters)**

Ukrajina: pomník nacistickým zločincem

Na západnej Ukrajine, v obci Bogorodčany Ivano-Frankovskej oblasti, odhalili predstavitelia miestnej samosprávy pomník dvom príslušníkom práporu Nachtigall (akýsi Hymenec a Šimanský).

Ako prvý na túto správu zareagoval predseda ukrajinskej židovskej obce Eduard Dolinskij. Na margo životopisu „ukrajinských hrdinov“ iba lakonicky poznamenal:

„Životopis ‚hrdinov‘ je jednoduchý a typický: Nachtigall, 201. prápor pomocnej polície, následne ukrajinská pomocná polícia, trestné operácie proti civilistom, holokaust, etnické čistky Poliakov, prestup do Ukrajinskej povstaleckej armády a nakoniec ich zlikvidovali sovietske bezpečnostné orgány,“ uzavrel.

HSP, 21. 3. 2019 (výňatok)

„Zmluva o pomoci USA... je vazalská zmluva“...

Uviedol na facebooku predseda NR SR a líder vládnej SNS Andrej Danko o zmluve o finančnej „pomoci“ Američanov pri obnove vojenských letísk v Kuchyni a na Sliachi.

A expert na medzinárodné právo Branislav Fábry uvádza, že „zo strany ministerstva (zahraníčia) pritom cítiť zjavnú neochotu poskytovať žiadateľom informácie v súlade s ich ústavným právom na informácie. Naopak, agresívny slovník MZVaEZ pozornosť verejnosti ešte zvyšuje a vyvoláva dojem, ako keby sa na ministerstve pokúšali čosi zásadne utajiť,“ triafa klinec po

hlavičke Fábry a ďalej uvádza: „Žiaľ, pri svojej snahe o utajovanie má vláda veľkú výhodu, pretože sa môže opierať o postoj mainstreamových médií, ktoré sa vôbec nesnažia zistiť, čo je obsahom pripravovanej dohody s USA. Naopak, obviňujú občanov, ktorí majú o dohode pochybnosti, že chcú SR pripraviť o 105 miliónov dolárov. Pritom nie je vôbec jasné, na čo sa v rámci modernizácie



má táto suma konkrétne použiť a o téme už ústredné štátne orgány povedali viacero nepravd. Je však treba oceniť, že aspoň Ministerstvo obrany SR si v tejto situácii dokázalo uchovať cit pre právo a upozornilo na fakt, že pri rokovaniach o dohode s USA sa objavujú požiadavky, ktoré predstavujú hrozbu pre suverenitu SR.“

HSP z 25. 3. 2019 (výňatok)

„Tridsať muničných skladov na Záhorí“...,

...taká je podľa poslanca NR SR Jaroslava Pašku požiadavka USA v rámci investície do obnovy slovenských letísk. Upozorňuje na to, že medializovaná plánovaná investícia USA do obnovy slovenských letísk je podmienená aj vybudovaním 30 muničných skladov na Záhorí.

Minister zahraničných vecí SR Miroslav Lajčák síce tvrdí, že SNS vyvodzuje závery z dokumentu, ktorý Slovensko zatiaľ neprijalo. Ale aj toto je dôkaz, že M. Lajčák o takomto dokumente rokuje!!!

Podľa slovenskej tlače z 21. 3. 2019

Európsky súd našiel pre migrantov lebensraum (životný priestor)

Verdikt Európskeho súdu, že Nemecko môže deportovať utečencov do krajín EÚ s horšími životnými podmienkami znamená, že Berlín bude môcť deportovať žiadateľov o azyl do iných krajín bloku, aj keď sa tam stretnú s horšími životnými podmienkami, uvádza vo verdikte súd EÚ. Upozornil na to nemecký portál Deutsche Welle.

Sudcovia teda rozhodli, že menej štedré

systémy sociálnych dávok a slabšie životné podmienky v niektorých krajinách, nie sú dôvodom na blokovanie transferov utečencov.

Azylanti sa tak už nebudú môcť právne brániť pred deportáciou odkazovaním na „chudobu“ alebo želaním mať nemecké sociálne dávky.

A asi sa tomu (ne)bude môcť brániť ani žiadny členský štát EÚ!

-r-

Vyhlásenie Rady federácie ruského parlamentu Bombardovanie Juhoslávie bolo agresiou

Rada federácie ruského parlamentu pri príležitosti 20. výročia bombardovania Juhoslávie prijala špeciálne vyhlásenie, v ktorom uviedla, že vojenská operácia NATO proti Juhoslávii bola „aktom otvorenej agresie proti suverénnemu štátu v Európe a táto agresia vytvorila priamu hrozbu pre medzinárodný mier a bezpečnosť.“

Ďalej sa uvádza: „Skutočnosť, že vinníci, ktorí spáchali zločinecké akty, neboli doposiaľ potrestaní, spôsobila nové agresívne akty členských krajín NATO proti ďalším suverénnym štátom. Po raketových a bombových útokoch v r. 1999 NATO sa definitívne premenilo na hlavnú hrozbu pre globálnu a regionálnu bezpečnosť vo svete,“ uvádza sa vo vyhlásení.

HSP, 15. 3. 2019 (výňatok)

Rusko neuzná Golany za izraelské

Americký prezident Donald Trump 21. 3. 2019 vyhlásil, že nastal čas, aby Golanské výšiny boli uznané za izraelské.

Okamžite na to zareagoval člen medzinárodného výboru Rady federácií RF Oleg Morozov, ktorý povedal, že Rusko to „nikdy neuzná“. Trump tu vraj rieši tri ciele: „Po prvé, ešte pevnejšie chce k sebe pripútať Izrael, ktorý má v USA vidieť nielen hlavného, ale jediného

ho spojenca na svete. Druhým cieľom je rozčesnúť arabský svet. Tí, ktorí sa poddajú, budú mlčať, čo ich pripúta k USA a oslabí arabskú jednotu. Tretím cieľom je úder proti Sýrii a jej partnerstvu s Ruskom,“ dodal politik.

Oficiálne priznanie Golanských výšin za izraelské územie D. Trump podpísal 25. 3. 2019.

- vmi -, s využitím ruskej tlače

Stoltenberg nemá dôkazy

Generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg vo februári počas stretnutia s ministrom zahraničia RF Sergejom Lavrovom v Mníchove nedokázal uviesť dôkazy, žeby Moskva porušila Zmluvu o RKSD, uviedla pred-

stavitelka ruského rezortu Maria Zacharova, keď komentovala vyjadrenia Stoltenberga, že v NATO sú presvedčení o porušení zmluvy Moskvou.

„Klame a ani sa nečervená. Na nedávnom stretnutí v Mníchove

s Lavrovom Stoltenberg nedokázal priniesť ani jeden dôkaz akoby (existujúcich) narušení ZRKSD. Argumenty „Naťákov“ sú, ako vždy, na úrovni – „veď je to na sociálnych sieťach“ a „nikto okrem vás toho nie je schopný,“ napísala Zacharova na facebooku.

Podľa vz.ru, 21. 3. 2019

Čo píšú iní

■ Poľsko vydalo brožúrky o 2. sv. vojne...

...a poslalo ich do krajín, v ktorých sa vraj najviac skresľujú dejiny.

Aby Poľsko napravilo pokusy obviňovať Poliakov z prispievania k nacistickým zločinom éry 2. sv. vojny, poľské ministerstvo zahraničných vecí vydalo brožúru s názvom „Ako to bolo v skutočnosti,“ prezradil námestník ministra Szymon Szynkowski. Brožúra obsahuje rozhovory s obeťami z nacistických táborov smrti.

„Brožúrky boli zaslané do krajín, kde sa najčastejšie objavuje problém skresľovania histórie: do USA, Veľkej Británie, Nemecka a Kanady,“ uviedol diplomat.

Uvedomme si, že Poľsko ich neposlalo do slovanských štátov, ale k svojim zásadovým spojencom.

- vmi -, s využitím HSP z 22. 3. 2019

■ Koho vydesil spomienkový večer k výročiu nemeckej okupácie?

Český zväz bojovníkov za slobodu (ČSBS) usporiadal 12. 3. 2019 spomienkový večer pri príležitosti 80. výročia okupácie Československa nacistickým Nemeckom (15. 3. 1939).

V rovnaký deň sa konala aj štátna slávnosť 20. výročia vstupu ČR do NATO. Tu pirát nelenil a nielenže vyvesil na Novej radnici vlajku NATO, ale zo záznamu sa každú hodinu štyrikrát v češtine i angličtine prihovárал k cestujúcim v metre, aké máme šťastie, že sme v tomto agresívnom vojenskom pakte, a ako môže byť ČR šťastná, že od vstupu do NATO preukázateľne patrime na Západ.

Mnohým cestujúcim tento jeho počín pripomenul praktiky nacistického Nemecka, ktoré práve od 15. 3. 1939 na verejných priestranstvách cestou dvojjazyčného vysielania propagandistickej pôsobilo v bývalom protektoráte Böhmen und Mähren.

Úvodný prejav spomienkového večera predniesol predseda výboru pre vedu, vzdelanie a mládež PS PČR Václav Klaus ml. Ocenil v ňom hrdinstvo vojakov východného a západného frontu a domácich hrdinov z čias protektorátu. Poukázal aj na obrovskú propagandu vtedajších kolaborantských médií – všetci účastníci pochopili náznak na súčasný stav mainstreamu u nás. Pripomenul tiež nebezpečné tézy niektorých európskych politikov, že v tzv. novom svete nebudú mať európske národy svoje miesto a prejav ukončil s vetou: „Opäť budeme potrebovať českých vlastencov!“

Podpredseda Zahraničného výboru PS PČR Jiří Kobza uviedol, že v roku 1939 sme sa stali protektorátom zradou spojencov a že rovnaké je to aj dnes, kedy naši tzv. spojenci exportujú problémy do východnej Európy a rovnako ako vtedy, aj dnes sme spracúvaní propagandou, že národy sú bezcenné. Na záver zdôraznil, že súčasná situácia pripomína časy pred 80 rokmi a my sme možno tí poslední, ktorí si to uvedomujú a majú ešte silu šíriť pravdu. Musíme si uvedomiť, ako ľahko môžeme prísť o náš štát.

Prvnizpravy.cz, 19. 3. 2019 (výňatok)

■ (pred)Volebné manipulácie

Fanatikov a hlúpych napomáhačov je okolo nej viac než vtákov v tŕni. Dokázali to napríklad niekoľkí jedinci (alebo organizovaná ZLOčinecká skupinka?) vo finálovej diskusii šiestich prezidentských kandidátov v RTVS, kde sa zvukár uchýlil k neprípustnému zásahu stiahnutia mikrofónu hovoriacemu Štefanovi Harabinovi práve v momente, keď veľmi zaujímavo začal hovoriť o ukrajinských fašistoch a aktuálnych aspektoch bezpečnosti štátu.

Š. Nižňanský, noveslovo.sk, 16. 3. 2019 (výňatok)

■ Predseda EP sa kajú za výroky o Mussolinim

Taliansky konzervatívny politik a predseda Európskeho parlamentu Antonio Tajani vydal 14. 3. vyhlásenie, v ktorom sa ospravedlnil za predošlé výroky, že niekdajší taliansky fašistický diktátor Benito Mussolini počas svojho režimu „urobil aj niekoľko pozitívnych vecí“.

„Ako zarytý antifašista sa ospravedlňujem všetkým, ktorých sa mohlo dotknúť to, čo som povedal,“ uviedol Tajani a dodal, že v žiadnom prípade nemal v úmysle ospravedlniť alebo bagatelizovať nedemokratický a totalitný režim. „Stále zdôrazňujem, že Mussolini a fašizmus boli bez rozdielu najtemnejšou kapitolou v histórii minulého storočia. Európa bola vybudovaná na porážke fašizmu a je najsilnejšou obrannou stenou voči akejkoľvek forme totalitarizmu,“ povedal.

V rozhovore pre miestnu stanicu Radio24 Tajani povedal: „Predtým, než (Mussolini) zvyšku sveta vyhlásil vojnu a nasledoval Hitlera; predtým, než zaviedol rasové zákony; pred tragickou aférou (Giacomina) Matteottiho – pred týmto všetkým urobil zopár pozitívnych

(Pokračovanie na str. 4)

Oslavy SNP budú od 5. júna do 30. augusta

Vyplyva to z návrhu na organizačné a finančné zabezpečenie osláv 75. výročia SNP, ktoré na rokovanie vlády SR predkladá Ministerstvo kultúry SR.

Hlavným organizátorom osláv SNP bude na základe predkladaného materiálu Úrad vlády SR, Ministerstvo obrany SR a Ministerstvo kultúry SR v spolupráci s Múzeom SNP v B. Bystrici.

Súčasťou osláv budú sprievodné podujatia napríklad v Kališti, vo Zvolene a v Trnave.

Do programu sú plánované výstavy, koncerty, vojenské tábory či dobové cyklistické eskadrony. Ústredné podujatie bude 29. augusta v areáli

Múzea SNP v B. Bystrici a program sa uskutoční za účasti najvyšších štátnych predstaviteľov a zástupcov diplomatických zborov, priamych účastníkov protifašistického odboja a ostatných hostí. Program zahŕňa ukážky prác modelárov, prezentáciu klubov vojenskej histórie a vystúpenia speváckych a tanečných skupín. Sprievodnými aktivitami osláv SNP budú statické a dynamické ukážky historickej vojenskej techniky. Na slávnostnej vojenskej prehliadke v réžii Ministerstva obrany SR sa zúčastnia aj jednotky OS SR v replikách dobových uniforiem.

Výňatok z pravda.sk

Matica odráža útok

Vedecký tajomník Matice slovenskej Pavel Mičianik napísal otvorený list historikovi Michalovi Schvarcovi z Historického ústavu SAV, z ktorého vyberáme.

S veľkým prekvapením som zaregistroval Vaše ostré slová o súčasnom postoji Matice slovenskej k vzniku prvej Slovenskej republiky. Musím, žiaľ, konštatovať, že sú povrchné, neaktuálne a zavádzajúce.

Matičná veda v súčasnosti prechádza nutným reštartom. Ustanovizeň zamestnala aj nových historikov, ktorí majú objektívny pohľad na vec. Matica slovenská sa stavia k vzniku i existencii prvej SR kriticky a vonkoncom ju nestavia na akýsi „pedestál“ a ani nie je hlavnou témou jej podujatí a aktivít (napríklad na 80. výročie jej vzniku neorganizovala žiadne podujatie, ani na žiadne takéto podujatie oficiálne nevyslala svojich historikov).

Určite neprehliada nedostatky a omyly prvého slovenského štátu, ako napríklad deportáciu židovského obyvateľstva. Aj z tohto dôvodu si Matica slovenská ctí a na mnohých svojich oficiálnych podujatiach pripomína SNP, kto-

ré zohľadnilo novú politickú situáciu v Strednej Európe, kde začal dominovať hlavný víťaz nad nacistickým Nemeckom – Sovietsky zväz. V tejto súvislosti Vám pripomínam, že Matica slovenská a Slovenský zväz protifašistických bojovníkov uzavreli minulý rok memorandum o spolupráci, čo tiež dokazuje Vašu neznalosť súčasnej situácie v ustanovizni.

Kritický postoj historikov má spočívať hlavne v tom, že zohľadnia všetky historické realie danej doby. Je prirodzené, že taký malý národ ako Slováci môžu realizovať svoju štátnosť len s podporou silnej mocnosti. To bol napokon aj prípad Československej republiky, ktorá by nevznikla, ak „by náhodou nepasovala do plánov“ Francúzska a Anglicka. A práve tieto dve mocnosti obetovali Hitlerovi demokratický štát, pri ktorého vzniku stáli a ktorého existenciu garantovali! Aj vďaka nim sa nacistické Nemecko stalo dominantnou mocnosťou v Európe.

Podľa HSP, 16. 3. 2019

Celý článok: <https://www.hlavnespravy.sk/otvoreny-list-vedeckeho-tajomnika-matice-slovenskej-pavla-micianika-historikovi-michalovi-schvarcovi-z-historickeho-ustavu-sav/1699165>

V Ružomberku bol tichý manifest

Kontroverzná konferencia, ktorá mala spomínať na 80. výročie Slovenského štátu sa v Ružomberku konala napriek protestom verejnosti.

Pôvodne sa mali jej účastníci stretnúť 14. 3. v mestských priestoroch KD Andreja Hlinku. Vzhľadom na sporných účastníkov a tlak verejnosti mesto nájom zrušilo. Konferencia bola vo vedľajších, súkromných priestoroch Hotela Kultúra.

Pred ním sa zišla skupina ľudí, ticho, ale jednoznačne nesúhlasili s tým, aby sa v Ru-

žomberku takáto konferencia konala.

Protest mal pokojný priebeh. Účastníci v rukách držali veľké fotografie miestnych obetí, ktoré zomreli v koncentračných táborech. Na iných boli slovenskí gardisti, ako strihajú bradu Židovi. Tiso so vztýčenou pravícou vzdával hold Hitlerovi. Nechýbali

vážni v pruhovanom oblečení. Hrôzu vyvolávala fotografia skupiny Židov, na kraji ktorej stál malý chlapec so zdvihnutými rukami. Puškou na neho mieril nemecký vojak.

Priaznivcov Slovenského štátu prišlo do Ružomberka približne dvesto, medzi nimi aj zástupcovia ĽSNS. Väčšinou to boli starší ľudia, mladých bolo asi len desať percent. Niektorí mali slovenské vlajky, veľa ich malo odznaky.

Dušan Sabol

Z rozhovoru s riaditeľom Židovského múzea Pavlom Mešťanom

Ako dôležité je pripomínať si holokaust a hrôzy vojny, fašizmu a nacizmu?

– Zdá sa, že o holokauste vieme veľa a niektorí si myslia, že vieme všetko. Žijeme v súčasnosti, vnímame život viac a viac a zisťujeme, že ani antisemitizmus, ani fašizmus, ani nacizmus neskončili. Sú tu a sú medzi nami.

O židovskej skúsenosti je dôležité hovoriť, mali by sme si uvedomovať a čím ďalej tým viac, že je to skúsenosť celého ľudstva, nielen Židov. Preto treba hovoriť, čím si Židia a ľudstvo prešli v období holokaustu. Nie je to vzdialená história, ale história, ktorú prežívame.

Pamätníkov je čoraz menej. Bude mať kto holokaust priblížiť ďalším generáciám?

– Nie som naivný a nemyslím si, že všetci, ktorí tam (do múzea v Sereďi) prídu so svojimi antisemitskými a inými názormi, odídu vyliečení... Ale to, že prídu a my môžeme naštrbiť ich predstavy a poukázať, že holokaust bol, čo znamenal a priniesol, tak vlastne si myslím, že sme na tej ceste, kde sa nám darí a snažíme sa získavať mladých.

V roku 1942 išli do transportu 16-ročné dievčatá, v akom veku sú už dnes, ak ešte vôbec žijú. Ale sú ľudia, ktorí sú schopní a ochotní hovoriť, tých ešte využívame a je tu tendencia, aby aj prostredníctvom takého múzea, ako je v Sereďi, mladí lektori oslovili mladých ľudí a povedali im, o čo išlo.

Pravda.sk, 25. 3. 2019 (výňatok)

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

v posledných prezidentských voľbách u nás. Globalizácia západného sveta pracuje na plné obrátky a pronárodné sily sú odtláčané na okraj spoločnosti.

Je dôležité zachovať si národné cítanie a hrdosť k národu, z ktorého pochádzame. Nevidím pri hlásení sa k svojmu národu nič zlého. No na druhej strane aj v tejto otázke sú hranice, ktoré sa nesmú prekročiť, aby sme tu nemali zase kategórie nadľudí a menejcenných ľudí.

Ondrej Kuňak podpredseda ZO SZPB, Pezinok: – Koľko úsilia museli vynaložiť naši najväčší Slováci ako Štúr, Štefánik, ale aj mnohí ďalší, na záchranu slovenského národa, najmä po Rakúsko-uhorskom vyrovaní?

Národ spája územie, jazyk, spoločná kultúra a dejiny. Je to puto, ktoré produkuje vlastenectvo, tesnejšie pripojenie sa k určitému celku. Len v spojení s celkom je odolný, schopný odolať vonkajším negatívnym vplyvom.

Sila pripútania má svoje priority. Najskôr je to rodina, potom národ a až potom nasleduje Európa, atď., v príslušných proporciách. Pronárodný neznamená protieurópsky, len zvýrazňuje, že národ preberá ďalšie väzby len v rozsahu, v ktorom sú mu prospešné a nesmerujú k jeho oslabeniu či dokonca k zániku.

Juraj Janošovský, člen SZPB, Bratislava: – Súčasná propaganda používa symboly namiesto obsahu pojmov a to v záujme stavať proti sebe jednotlivé skupiny (podľa machiavelistického princípu: rozdeľuj a panuj!). Nejde teda o obsah pojmu, ale o zámer postaviť proti sebe „národné“ a „európske“ či svetové.

Mladí ľudia, v potrebe užiť sa v drsnej spoločnosti, sú navigovaní systémom národné je zlé, európske (svetové) je dobré (dovolenky na Maledívách, veľké autá a príjmy...). Teda, kto je pronárodný „nedopraje“ ľuďom lacnejšie banány (zemiaky sú drahšie!), americké seriály (kto pozerá slovenské, musí to uznať).

Sociológovia nazývajú súčasnú mediálnu komunikáciu, po anglicky, „past true“ (v preklade mimo/poza pravdu)... Precitnutie po novom Stalingrade nás ešte len čaká. Zatiaľ budeme namiesto medicínskych zariadení kupovať americké stíhače a mladí pôjdu (ako kedysi) hrkotať zbraňami na ruské hranice.

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu, Čierny Potok: – Preto, lebo dnes majú u nás sólo slniečkárske názory. No a tie sú postavené aj na slniečkárskych vzoroch.

Jozef Petrás, predseda ObIV SZPB, Bratislava: – Globalisti sa snažia všetko národné potlačiť a zlikvidovať. Je hanbou, že prezident vyznamenáva ľudí, ktorí nechceli Slovensko. Vo vláde i Národnej rade SR nás zastupujú ľudia, ktorí za judášsky groš predali a predávajú Slovensko a Slovákov. Môj otec, bojovník v SNP, sa obracia v hrobe. Ja a moje potomstvo sme hrdí Slováci a nimi aj zostaneme. Možno sme na zozname nejakého fantas magora – študenta gymnázia v Bratislave a jemu podobných.

Matej Biskupič, tajomník ZO SZPB, Bernolákovo: – Je to jednoduché. Pronárodní pracujú pre svoj národ a nie pre záujmy niekoho iného. Ak sa nebudú rešpektovať záujmy národa, národ zahynie. Väčšine našich politikov a médií sú prednejšie ich záujmy t.j. ich peniaze, ich blahobyt a národ je im ukradnutý. Preto tých, čo hája záujmy a potreby národa, opečiatkujú hocijakými prívlastkami, lebo vysvetľujú a ohrozujú ich konanie.

Všetci zabúdajú na jeden fakt: „ten národ, ktorý si neváži minulosť, si nezaslúži budúcnosť“. Pozrime sa na súčasnosť ako tzv. vyvolení kydajú na našu minulosť, na naše tradície, sú ochotní obetovať pre svoje ego aj hmotné statky, všetko a každého. Pritom zabúdajú na jedno, že ten, ktorému teraz lezu do r..., ak ten dosiahne s ich pomocou svoj cieľ, ich odkopne ako nepotrebných. A kto na to najviac doplatí? Národ a je jedno, či slovenský, maďarský, ruský, nemecký...

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Pripomienka začiatku 2. sv. vojny bez Ruska

Na plán Varšavy usporiadať podujatia na výročie začiatku 2. sv. vojny bez Ruska, len vo formáte „spojencov a partnerov“, reagovalo ministerstvo zahraničia RF vyhlásením, že vedenie Poľska falšuje dejiny druhej svetovej vojny a povojnové obdobie.

Podľa vz.ru z 20. 3. 2019 poľské úrady opodstatnili svoj úmysel „súčasnými realiami“, ignorujúc podľa Rusov historickú logiku. Ria.ru na druhý deň priniesla konkrétnejšie stanovisko Poľska, že Rusko nebolo pozvané kvôli porušeniu medzinárodného práva v roku 1939.

– r –

V Starej Ľubovni bol už 5. ročník

ObIV SZPB v Starej Ľubovni zorganizoval už piaty ročník oblastnej vedomostnej súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny“. Prebojovalo sa do nej 10 družstiev zo 16 ZŠ.

Gestorom súťaže bola KU-ŽaM, ktorá konštatovala, že žiaci preukázali veľmi dobré znalosti z obdobia 2. sv. vojny, SNP a regionálnych dejín. Doplnujúce otázky boli o poznani činnosti SZPB.

V tomto ročníku lepšie znalosti preukázali dievčatá ako chlapci. Vyjadrujú to aj výsledky súťaže jednotlivcov, keď sa na prvých troch miestach umiestnili Rebeka Ilaščiková zo ZŠ Šarišské Jastrabie, Rachel

Ilaščiková zo ZŠ Šarišské Jastrabie a Ľudmila Kušnírová zo ZŠ Ľubotín.

Prvé tri miesta medzi družstvami obsadili ZŠ Šarišské Jastrabie, ZŠ Jarabina a ZŠ Stará Ľubovňa, Komenského 6.

Vítazi získali poháre, diplomy a vecné odmeny. Upomienkové darčeky dostali všetci.

Anna Melicherová
tajomníčka ObIV SZPB Stará Ľubovňa



Celoštátnym finalistom je ZŠ Levická ul. Vrábľa

Dňa 13. marca 2019 sme v Nitre mali 3. ročník súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny“, ktorý zorganizoval oblastný výbor SZPB. Patronát nad ňou mal Okresný úrad Nitra.

Dvojkolovej súťaže sa zúčastnilo 11 družstiev, z toho päť z Vrábľov, štyri z Nitry a dve z Topoľčianok.

V prvom kole sa súťažilo vo vedomostiach o 2. sv. vojne, v druhom si družstvá žrebovali otázky o SNP, o partizánskych oddieloch, veliteľoch, pamätníkoch..., ktorí boli a sú v našom regióne. Na správnosť odpovedí dohliadala komisia, v ktorej bola aj jedna učiteľka.

Vítazom súťaže sa stalo družstvo ZŠ Levická ul. Vrábľa „A“, na druhom mieste skončilo družstvo ZŠ Záborského ul. Vrábľa a tretie miesto si vybojovalo družstvo ZŠ Kniežaťa Pribinu z Nitry. Oce-

nenia sa však dostali aj družstvám, ktoré skončili na štvrtom (ZŠ Na hôrke Nitra) i na piatom mieste (ZŠ Topoľčianky „A“).

Vítazné družstvo nás bude reprezentovať na celoštátnom finále.

Slavomír Fijaľka, predsedu HDK pri ObIV SZPB, Nitra



Vítazom gratuluje oblastný predseda Jozef Havel..



V ZŠ Kohútov sad v Dolnom Kubíne sme mali vzácnu návštevu v osobe 93-ročného pamätníka protifašistického odboja Pavla Janigu.

Ukázalo sa, že pán Janiga je nekonečnou studnicou spomienok na starý Dolný Kubín, na ľudí, ktorí sa podieľali na formovaní našich dejín. Pozvanie prijal, aby žiakov pripravil na súťaže Medzníky 2. sv. vojny a Ozveny SNP v regiónoch.

Dušan Sabol

74. výročie oslobodenia Podlavíc a Skubína

V piatok 22. marca sme sa zúčastnili spomienky na mladých občanov, ktorí zahynuli pri oslobodení našej obce Podlavice 25. 3. 1945. Obec Skubín bola oslobodená 26. 3. 1945.

Spomienku otvorila Elenka Šupolová zo ZO

SZPB v Podlaviciach. Poetický program pripravili členovia DC Dúbrava Podlavice – Skubín Marta Bullová a Jozef Gajdoš.

Stretnutie ukončila štátna hymna SR.

Miroslava Pítková



Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

vecí na vybudovanie infraštruktúry v našej krajine.“ „Ak máme byť úprimní, postavil cesty, mosty, športové zariadenia, získal veľkú časť pozemkov v krajine (z močarísk). Ak si utvárate úsudok o dejinách, musíte byť objektívni,“ dodal.

Pravda.sk, 14. 3. 2019 (výňatok)

■ Václav Klaus: Trochu opomínané výročie 15. marca

Ako niekto, kto sa narodil v období protektorátu a 2. sv. vojny, sa nemôžem zmieriť s tým, že tragické výročia rokov 1938 a 1939 sú pripomínané menej ako si zaslúžia. Jednoznačne sa to dá preukázať na neprimeranej odlišnosti mediálneho pokrytia lanského 50. výročia 21. 8. 1968 a tohtoročného 15. 3. 1939. Tento rozdiel je neobhájiteľný! Vyhlásenie nemeckého protektorátu znamenalo likvidáciu posledných zvyškov českej štátnosti, resp. toho, čo z nej zostalo po Mníchove. Bola to vlastne likvidácia československej štátnosti, pretože v rovnakej chvíli zrodený Slovenský štát akúsi slovenskú štátnosť po prvýkrát v dejinách, naopak, nastoľoval. Som si istý, že je podceňovanie tohto výročia nie náhodnou záležitosťou. Tento „príspevok“ k nášmu zabúdaniu má evidentný cieľ: vtedajší strašný zásah Nemecka do našich dejín odsúvať do úzadia. A prispievať tým k prerozprávaniu našich dejín, aby sa viac hodilo do súčasného európskeho naratívu (aby som použil toto módné, pre mňa však cudzie slovo).

S nerovným posudzovaním 15. marca 1939 a 21. augusta 1968 sa nemôžem zmieriť. Nesúhlasím s názormi, že marec 1939 spôsobil Hitler (jednotlivec), kým august 1968 spôsobili Rusi (národ). Drvivá väčšina ľudí by považovala za absurdné, vyjadriť to opačne. Že za marec 1939 môžu Nemci a za august 1968 (paradoxne Ukrajiniec) Brežnev. Takto sa s dejinami nesmieme zahrávať.

Právo, 14. 3. 2019 (výňatok)

■ Kvôli „kolaborácii s nacistami“

Varšava odmietla účasť na samite Vyšehradskej štvorky v Jeruzaleme kvôli slovám o spolupráci Poliakov s nacistami. „Ako povedal (bývalý predseda vlády) Jicchak Šamir – oni (Poliaci) nasávali antisemitizmus s materským mliekom.“

Poľský premiér na to povedal, že „nemôžeme súhlasiť s využívaním rasistickej rétoriky v diplomacii“ a že pre Poľsko má otázka historickej pravdy zásadný význam.

V Izraeli sa zase ozvali hlasy, že „nedorozumenie“ vzniklo po vyhlásení predsedu izraelskej vlády B. Netanjahua o spolupráci Poliakov s nacistami, ktoré vraj bolo nesprávne preložené. On vraj hovoril o neveľkej skupine Poliakov, kým médiá to vraj nekorektne uviedli ako o celom národe.

Jakov Kedmi v televízii Rossija 1 však potvrdil, že Jicchak Šamir vedel veľmi dobre o čom hovoril, pretože rodičov mu zlikvidovali nie nemeckí nacisti, ale Poliaci.

Podľa lenta.ru. vz.ru a Rossija 1

■ Kandidát s hitlerovským programom

Poslanec Verchovnoj rady Ukrajiny a prezidentský kandidát Sergej Kaplin si nevedomujúc vypočul od moderátora tolksou „25 bodov“ z nacistického politického programu a hovoril o ňom ako o svojom programe.

„Pri diskusii akože o jeho predvolebnom programe som mu začal zaradom predčítavať body z programu NSDAP (Tzv. „25 bodov“ – pozn. Bojovník.). Čítam prvý bod, druhý, tretí... Kaplin si nič nevedomuje, komentuje to ako svoj program, sporí sa, obhajuje každý bod, rozpráva ako bude podľa týchto bodov prijímať zákony,“ napísal ukrajinský novinár a moderátor tolksou Hate Night Live Jurij Gudimenko na svojom facebooku.

Podľa neho to trvalo 20 minút, po ktorých to už moderátor nevydržal a oznámil, že tento program nenapísal Kaplin, ale Hitler a jeho súkmeňovci z NSDAP.

S využitím vz.ru zo 17. 2. 2019

■ V Poľsku zbúrali 100 pamätníkov Červenej armády

Počnúc rokom 2014 zbúrali poľské úrady okolo 100 pamätníkov Červenej armády, oznámil veľvyslanec RF v Poľsku Sergej Andrejev a poznamenal, že v ostatnom čase sa v krajine nesnažia hovoriť o tejto téme, pretože Poliaci už aj sami pochopili, že je „nechutná“.

S. Andrejev uviedol, že tieto údaje získali ruskí diplomati, preto sú vraj neoficiálne a nie príliš presné. „Lenže podľa výsledkov nášho monitoringu, zdá sa, že za obdobie od roku 2014 po súčasnosť bolo zbúraných okolo 100 pamätníkov. Zostáva ich ešte vyše sto,“ priňala jeho slová TASS.

Podľa tass.ru zo 17. 2. 2019

Názorová jednotá delegátov v Trenčíne

Všetci z 33 prítomných delegátov sa stotožnili so správou o činnosti a s úlohami na ďalšie obdobie. Zvolili svojich zástupcov do orgánov Zväzu, vrátane oblastných, ako aj delegátov na 17-ty zjazd SZPB. Do funkcie oblastného predsedu bol opätovne zvolený Ján Holička. Rokovania sa zúčastnil podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár.



Trenčín: pohľad do pléna.

Napriek tomu, že Trenčania prijali 87 nových členov, oproti roku 2015 sa im počet znížil o 65 na dnešných 474 členov.

V Správe o činnosti bola vyzdvihnutá spolupráca s orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy. Príkladná je s Trenčínom, Trenčianskymi Teplicami, Melčicami, Hornou Súcou, Bánovcami n/B, Miezgovicami, Uhrovcom, Žitnou-Radišou, Podlužanmi, Kšinnou, Dežericami.

„Podarilo sa nám zapojiť školy do vedomostnej súťaže „Medzníky...“. Na zvýšenie informovanosti sme školám poskytli publikácie Múzea SNP a ÚR SZPB. Za odmenu sme pre žiakov na okresnej súťaži zorganizovali v roku 2018 zájazd na Jankov vŕšok a do Múzea PBJŽ. Dobrým príkladom je aj vedomostná súťaž o SNP, organizovaná v Uhrovci pod záštitou starostky Zuzany Mačekovej.“ vypočuli si delegáti.

K téme SZPB a mládež sa neskôr vyjadril aj J. Drotár. Poukázal na to, že pri formovaní protifašistického povedomia sa nám vytráca stredoškolská mládež a že tento priestor v konečnom dôsledku aktívne využívajú vo svoj prospech aj tie politické sily, ktoré sa nestotožňujú s našimi hodnotami.

V obsažnej Správe sa predseda vyjadril aj k odberu a propagácii

dvojtýždenníka Bojovník a ročník odbojárov.

Čím sa najviac zaoberali výročné rokovania ZO SZPB?

Správa konštatovala, že rozširovaním členských základní, hlavne o mladších členov; prácou s mládežou v školách pri šírení ideí SNP a výsledkov 2. sv. vojny; rozširovaním spolupráce s mestskými a obecnými zastupiteľstvami; rozširovaním spolupráce so spoločenskými organizáciami a parlamentnými stranami; odberom dvojtýždenníka Bojovník a ročník odbojárov a propagovaním Múzea Partizánskej brigády Jána Žižku v Bánovciach nad Bebravou.

V Správe bol uvedený bohatý výpočet protifašistických podujatí, na organizovaní ktorých sa podieľajú členovia OblV SZPB Trenčín. Osobitne je to „Vojenská päťdesiatka“, Deň víťazstva nad fašizmom, stolnotenisový turnaj pri výročí oslobodenia Trenčína, krajské oslavy Výročia SNP na Jankovom vŕšku, súčasťou ktorých je aj pochod pluku nesmrteľných a hádzanársky turnaj o Pohár Partizánskej brigády Jána Žižku.

Osobitnú pozornosť oblastná organizácia venuje aj výročiu vypálenia obce Miezgovec (29. 10. 1944), odvlečeniu 273 mužov z obce Selec v novembri 1944

(Pokračovanie na str. 6–7)



Predseda konferencie plk. v. v. Tomáš Švec odpovedá na dopyt plk. v. v. Pavla Lišku, ktorý hrôzy vojny okúsil už ako 17-ročný chlapec. Počas konferencie navrhol, aby si ich ZO SZPB pričlenila k názvu pridomok ZO SZPB generála Jána Goliana.

„Nie je na to potrebný súhlas orgánov Zväzu, ale len pozostalých J. Goliana,“ odpovedal mu T. Švec.

Miesto pre...



Jána Holičku, predsedu OblV SZPB Trenčín

Oblastná organizácia SZPB v Trenčíne pôsobí na území okresov Trenčín a Bánovce nad Bebravou. Má 17 základných organizácií a 474 členov, z nich je 16 priamych účastníkov protifašistického odboja. Najmenšia 5 členná organizácia je v obci Kšinná. Najväčšou je Klub vojenskej histórie – protifašistický odboj ZO SZPB 1 v meste Trenčín so 143 členmi.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Po voľbách do orgánov samospráv sme sa zamerali na návštevy starostov a primátorov, tak, aby bola zachovaná kontinuita našej dobrej spolupráce s obcami a mestami. Chceme, aby sa podujatia obsiahnuté v našich plánoch práce dostali aj do plánov kultúrnych podujatí miest a obcí. Pri rozhovoroch s primátormi a starostami sme zdôrazňovali potrebu zapísania pamätníkov na protifašistický odboj do katastra nehnuteľností, pretože väčšina z nich tam nie je uvedená. Podieľame sa na spoluorganizovaní už 44. turistického pochodu Vojenská päťdesiatka Trenčín – Jankov vŕšok, ktorý sa uskutoční 13. apríla pri príležitosti oslobodenia miest a obcí našej oblasti.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Za najväčší úspech považujeme veľmi dobrú spoluprácu so samosprávnym krajom, mestami a obcami pri organizovaní osláv oslobodenia a Výročí SNP. Najvýznamnejšími sú krajské oslavy Výročí SNP, ktoré sa uskutočňujú na Jankovom vŕšku. Prakticky ako jediní sme dokázali zorganizovať na týchto oslavách aj Pochod nesmrteľného pluku, na ktorom sa zúčastňuje okolo 80 našich členov a sympatizantov s fotografiami svojich predchodcov – účastníkov protifašistického odboja. Napriek tomu, že naše Múzeum Partizánskej brigády Jána Žižku sme museli presťahovať z Jankovho vŕšku do Bánoviec nad Bebravou, zabezpečujeme a rozširujeme jeho expozíciu a zvyšujeme jeho návštevnosť hlavne školskou mládežou.

Naše múzeum propagujeme aj formou prenosnej expozície na 10 rollupoch na území SR a v spolupráci s ČSBS aj v ČR. Po nepremyslenej tzv. modernizácii stránky SZPB sme prakticky stratili internetovú stránku oblastného výboru, na ktorej sme viac ako 15 rokov uverejňovali naše aktivity a metodické materiály. Teraz, ako náhradu, sme získali priestor na stránke mesta Bánovce nad Bebravou a na stránke Klubu vojenskej histórie – ZO SZPB Trenčín 1. **Nepodarilo sa nám presvedčiť VHÚ a Múzeum SNP o potrebe vedeckého spracovania databázy padlých počas SNP.** Naše návrhy poslancom, aby sa zmenili zákony o vojnových hrobách a dobrovoľníckej práci, sa nedočkali odpovede.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Pre dobrovoľného neplateného funkcionára občianskeho združenia toho zjazdu nemôže veľa urobiť. Pri prijímaní zjazdových dokumentov by sa malo rozhodne zvažovať, či na každom zjazde meniť Stanovy a Programové zameranie bez vyhodnotenia potreby zmien a ich dopadov na organizáciu. Napríklad nového minimálneho počtu členov.



Jána Martinku, predsedu OblV SZPB Liptovský Mikuláš

Oblastnú organizáciu SZPB Liptovský Mikuláš tvorí 17 základných organizácií v okrese. Má 427 členov (s vekovým priemerom 70 rokov), z toho je 19 priamych účastníkov protifašistického odboja. Oblasť sa môže pochváliť podrobným spracovaním dejín protifašistického odboja nielen v rámci okresu, ale i celého Liptova. Je to pozitívny výsledok ich HDK, ale i spolupráce s oblastnou HDK v Ružomberku a elektronizácie.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Nakoľko v našej organizácii sa konferencia konala o niečo skôr, nové orgány po prevzatí funkcií v základných organizáciách a OblV SZPB sa etablojú. Aktívne sa pripravujeme na 17. zjazd SZPB (študujeme a pripomienkujeme návrhy dokumentov zaslaných ÚR SZPB na posúdenie, predložíme i vlastné návrhy).

Čo priniesla konferencia?

– Podnety diskutujúcich smerovali do oblasti zachovania akcieschopnosti členskej základne, hľadania ciest na elimináciu neofašizmu a neonacizmu, hľadania možností rozširovania pôsobnosti v práci s učiteľmi a mládežou, ale i starostlivosti o pamätné miesta protifašistického odboja.

Predseda SZPB Pavol Sečkář poďakoval našej organizácii za vykonanú prácu a končiacemu predsedovi Norbertovi Adamcovi odovzdal Medailu za obetavú prácu pre SZPB 3. stupňa.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Vyvíjame veľké úsilie na zachovanie akcieschopnosti členskej základne a prijímanie nových členov, darí sa nám vyrovnávať úbytky, celkovo sme zaznamenali mierny nárast členskej základne o 11 percent. Pri práci so školami v rámci základných a okresných kôl súťaže Medzníky... sa nám osvedčila spolupráca s Múzeom Janka Kráľa a Liptovským múzeom, čo zvyšuje atraktivitu súťaží.

Nedarí sa nám získavať mládež za členov SZPB, pretože tí, s ktorými pracujeme, spravídla odchádzajú na vysoké školy a následne sa už nevrátia. Snažíme sa i o zmenu nášho myslenia. Považujeme preto za potrebné prejsť od názorov „bolo by treba“ k reálnym činom.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Sme za dôsledné udržiavanie tradícií protifašistického odboja a starostlivosť o jeho pamätníky. **Považujeme však za dôležité viac sa otvoriť mládeži a predovšetkým hľadať našu víziu pre budúcnosť.** Navrhujeme znova sa vrátiť ku konferencii z 29. 6. 2017 konanej v Múzeu SNP v B. Bystrici, týkajúcej sa boja proti extrémizmu, v ktorej by sme si objasnili pojmy používané v našich základných dokumentoch, nie však len pod záštitou politikov, ale i akademickej obce a našich členov, ktorí sa touto oblasťou zaoberajú.

Vladimír Dobrovic

S okupáciou máme historické skúsenosti!

(Dokončenie zo str. 1)

A povedal ten zásadný. Že tu v žiadanom prípade nejde o trvalé umiestnenie amerických vojakov. Čo však nevyklučuje ich dočasné umiestnenie. Preto opakujem, Slovinci a Česi, my s tým máme historickú skúsenosť!“, zvolal M. Kolár.

Táto motivácia na boj za zachovanie slobody našich občanov sa dobre počúvala aj prítomným vojnovým veteránom, ktorí si to už s okupantmi rozdelili aj na bojovom poli a porazili ich: Anna Bergerová, bývalá partizánska spojka a zdravotníčka, Karol Kuna, bývalý partizán a dnes predseda HOSK partizánov v SNP a v zahraničí a Ján Chudík, bývalý partizán a neskôr červeno-armejecký. Rovnaké zmýšľanie potvrdil podpredseda ÚR SZPB Norbert Lacko, ktorý to neustále preukazuje aj svojou starostlivosťou o školskú mládež.

Prednesená správa sa na „veľkú politiku“ pozrela aj z iného uhla. Oblastný predseda Martin Kmo vyhlásil, že SZPB musí reagovať na všetko, čo sa deje v štáte. A poukázal na výsledky prvého kola prezidentských volieb, konkrétne na počet hlasov, ktoré získal M. Kotleba. Jeho percentá sú vraj „dôkazom, že nesmieme ísť do starého železa“.

K 31. 12. 2018 mala oblastná organizácia 873 členov, z toho však len 720 platiacich si členské príspevky. Správa konštatovala, že „mŕtve duše“ nepotrebuje. Na najviac rastúce organizácie označila ZO SZPB Bernolákovo, ZO SZPB Pezinok a bratislavskú ZO SZPB č. 7.

Napriek tomu, že bratislavská konferencia sa zaoberala takmer výhradne len svojimi zväzovými témami, od mnohých doposiaľ konaných konferencií sa odlišovala aj niektorými inakosťami.

Prvá inakosť: Správu o hospodárstve... nedostali delegáti písomne. Len si ju vypočuli. Jednak sa tým stratil čas a aj možnosť poriadne si zhodnotiť uvádzané údaje. Trefnou vetou to charakterizoval riadiaci konferencie oblastný podpredseda Dušan Vilim, keď povedal: „Pochybujem, že z takého množstva čísel sme si čosi zapamätali.“



Druhá inakosť: Konferencia sa pragmaticky vyjadrovala aj k návrhu novelizácie Stanov SZPB a aj k návrhu nového programového vyhlásenia. Zaznel aj názor, že stanovy sú nefunkčné a o návrhnutom programovom vyhlásení predsedu ZO SZPB z Pezinka Ivan Máčovský povedal, že obsahom a formou je to skôr stratégia a nie program.

Tretia inakosť: Výrazná pozornosť bola venovaná internetizácii. Vyjadrila sa k tomu správa, priamo traja a okrajovo azda až šesť diskutujúci.

Správa konštatovala, že „internetizácia nás neobide“ a že oblastný výbor si musí vytvoriť mailovú databázu členov. Ďalej boli spomenuté sociálne siete a ich využitelnosť v predvolebnom boji. Poukázalo sa na to, ako mohutne ich využívajú stúpenci LSNS. Na to zaznela kritika do vlastných radov, že „stratili sme ďalšie štyri roky“.

S názorom prispel aj Ján Rohár zo Senca, ktorý spravuje zväzový facebook. Poukázal na súvislosť omladzovania členskej základne a internetizácie, pričom sa postavil za to, aby sme nevymýšľali už vymyslené, ale aby sme preberali dobré skúsenosti zo sveta. Navrhol, aby sa členom vedenia SZPB stal človek, ktorý sa bude venovať len mladým ľuďom a len mladým (aj elektronickým) aktivitám.

Zásadnou otázkou konferencie bola téma rozširovania členskej základne. K tomu sa opäť vyslovil I. Máčovský a bez pozlátka riekol, že najskôr si musíme zdefinovať, prečo by sa mladí ľudia mali angažovať v SZPB? A hneď vyslal otázku aj do pléna. „Máme to zdefinované? Nie, nemáme,“ odpovedal si.

Veľké pohoršenie všetkých delegátov vyvolala pozvánka od primátora na podujatie 4. apríla, kde je oblastná organizácia uvedená ako spoluorganizátor. My tento deň nazývame dňom oslobodenia Bratislavy Červenou armádou, súčasní konšeli ho však nazývajú „ukončením bojov“. Všetci delegáti i hostia sa zhodli, že ak sa mesto nespamätá, na budúci rok si 75. výročie oslobodenia Bratislavy SZPB zorganizuje sám.

Jozef Cerovský v správe o činnosti vyzdvihol aktivitu oblastného a výborov ZO SZPB pri organizovaní a zabezpečovaní účasti členov na spomienkových podujatiach oslobodenia miest a obcí, pri výročí víťazstva nad fašizmom, Výročí SNP, Dňa hrdinov KDO...
Osobitne ocenil oživenie základných organizácií v Tomášovciach, Kalinove a Udeřiní, ktoré boli pred zánikom. Dosiahli to

Názorová jednota delegátov v Trenčíne

(Dokončenie zo str. 5)

(50 z nich do koncentračných táborov), fašistickým represáliám v obci Cimenná 30. 11. 1944, výročiu partizánskeho boja v Cetuni a od ostatného zjazdu aj slávnostnému odhaleniu zrekonštruovaného pamätníka 13 padlým partizánom Partizánskej brigády Jana Žižku, ktorí padli v bochoch proti nemeckým fašistom a boli pochovaní na cintorine v Krásnej Vsi.

Za samozrejmosť oblastná organizácia považuje účasť na besedách so žiakmi základných škôl a každoročné zájazdy po pamätných miestach.

Osobitnou aktivitou...

...bolo iniciovanie „Protestu proti premenovaniu hotela – Hotel SOREA Jan Šverma“ na Hotel SOREA Marmot.

Napriek podpore najvyšších zväzových orgánov SZPB Konfederácia odborových zväzov, ktorá je vlastníkom siete SOREA, tento protest neakceptovala.

Pri téme starostlivosti o pamätníky a vojnové hroby správa konštatovala, že súčasný systém starostlivosti o vojnové hroby podľa zákona 130/2005 Z. z. je vraj neúčinný. **Konkrétne je**



J. Drotár odovzdáva vyznamenanie Olĝe Kajabovej. Spolu s ňm ďakujú svojím členom Ján Holička a oblastná tajomníčka Katarína Plevová.

„Veľa sme vykonali, no nie všetko, čo sme chceli“

Tieto veľavravné slová staronového predsedu OĽV SZPB Lučenec Jozefa Cerovského výstižne charakterizujú obhliadnutie sa za jej štvorročným obdobím. 9. marca oblastná organizácia pred 40 delegátmi konštatovala, že od ostatného zjazdu sa jej rady rozšírili o 78 členov. Priamych účastníkov protifašistického odboja má už len päť. Sú však pripútaní na lôžko.

Slávnostný ráz rokovania 538 člennej rodiny odbojárův Oblastnej organizácie SZPB Lučenec, ktorú tvorí 24 základných organizácií pôsobiacich v okresoch Lučenec, Pôltár a Veľký Krtíš navodili ľudové pesničky a pozdravné príhovory hostí. Primátorka Lučena Alexandra Pivková ocenila činnosť odbojárův a ubezpečila ich o podpore mesta aj v ďalšom období. Prednosta OÚ Lučenec Branislav Háromník, člen SZPB, zdôraznil významnú úlohu SZPB pri objasňovaní a šírení protifašistických myšlienok, upozornil pritom na nárast extrémizmu.

Jozef Cerovský v správe o činnosti vyzdvihol aktivitu oblastného a výborov ZO SZPB pri organizovaní a zabezpečovaní účasti členov na spomienkových podujatiach oslobodenia miest a obcí, pri výročí víťazstva nad fašizmom, Výročí SNP, Dňa hrdinov KDO...
Osobitne ocenil oživenie základných organizácií v Tomášovciach, Kalinove a Udeřiní, ktoré boli pred zánikom. Dosiahli to

tu poukazované na prenesenie starostlivosti o hroby na obce a na poskytovanie na to minimálnej čiastky.

Za prínosnú považuje OĽV SZPB spoluprácu s veľvyslanectvom RF pri pátraní po padlých vojakoch a partizánoch národov Sovietskeho zväzu. Najbližšie sa pripravuje obnova hrobov partizánov v Kšinnej a v Uhrovskom Podhradí.

Veľkým problémom bola výpoveď z nájmu a následne presťahovanie Múzea Partizánskej brigády Jana Žižku do Bánoviec nad Bebravou. Trenčania však okrem stacionárnej, vyrobili aj prenosnú expozíciu.

V diskusii zaznela kritická poznámka na adresu organizátorov osláv Dňa hrdinov Karpatko-duklianskej operácie. Nespokojnosť vyvoláva hlavne absencia hymny našich osloboditeľov.

Nevededné odporúčanie

V budúcnosti by vraj bolo dobré prehodnotiť termíny konania výročných členských schôdzí na jarné, resp. letné mesiace. Zimné obdobie údajne nie je pre starších členov vyhovujúce.

Vladimír Dobrovic

...aby 75. výročie SNP bolo slovenské

Dňa 7. marca 2019 privítal oblastný tajomník SZPB Marián Lukáč v Michalovciach na oblastnej konferencii SZPB ústredného tajomníka Viliama Longauera a rad ďalších hostí.

Oblastnej konferencii sa zúčastnilo 35 delegátov, ktorí si zvolili nový 15-členný oblastný výbor na čele s predsedom Miroslavom Pregarom. Funkciu tajomníka bude i v ďalšom období vykonávať M. Lukáč.

Konferencia okrem zvolenia troch delegátov na 17. zjazd SZPB, člena ÚR SZPB a oblastnej RK, schválila rozpočet na rok 2019 a plán práce a hlavných úloh na ďalšie obdobie.

M. Prega v správe o činnosti vyhodnotil plnenie úloh, pričom sa osobitne venoval práci s mládežou základných a stredných škôl a osemročných gymnázií v okresoch Michalovce a Sobrance. Poukázal pritom aj na využívanie lektorov HDK na prednášky o období rokov 1935 až 1945.

Správa zhodnotila aj aktivity jednotlivých ZO SZPB. Medzi najúspešnejšie patria základné organizácie v Strážskom, v Sobrančiach, v Nacinej Vsi, v Zaluzičiach, v Michalovciach a v Trhovišti.

Delegáti sa zaoberali aj posudzovaním smerovania SZPB pred a po 17. zjazde SZPB, obdobím po prezidentských a parlamentných voľbách... Bola tiež položená otázka o prilíve mladých ľudí do radov SZPB, posudzoval sa odber dvojtýždenníka Bojovník...

Švikruhovej a predsedovi ZO SZPB v Haliči Karolovi Podhradskému. V pesteri diskusii bol vyslovený kritický názor Jánom Tokárom na stav niektorých pamätníkov a hrobov. Vyzval prítomných, aby svojim osobným prístupom pomohli k náprave a k uctievaniu obetí fašistického besnenia viedli aj svoje deti.

Predrečníka podporila aj M. Švikruhová, ktorá pri revitalizácii zanedbaných pamätníkov ocenila pomoc veľvyslanectva RF. S nevedným návrhom pre dvojtýždenník

Bojovník vystúpil Milan Pupala, aby redakcia pripravila podklady na reláciu RTVS o zameraní a činnosti SZPB, ktorá by zvýšila povedomie občanov o Zväze.

Na záver vystúpil člen Predsedníctva ÚR SZPB k aktuálnym úlohám Zväzu. Podporil pri tom aj dvojtýždenník Bojovník, keď povedal, že „dočítate sa v ňom veľa informácií zo života základných organizácií, dozviete sa o stanoviskách Zväzu... mal by ho odberať každý člen, určite však všetci členovia výborov.“

Vladimír Dobrovic



Lučenec – pohľad na delegátov.

Priami účastníci odboja hovoria so školákmi o boji s fašistami

Slávnostné rokovanie začalo minútou ticha, ktorou si prítomní uctili členov, ktorí od roku 2015 navždy opustili naše rady. Bola medzi nimi aj 102-ročná odbojárka z Ružomberka Zdenka Sidónia Vicenová.



Nasledoval kultúrny program v podaní speváckeho zboru AMABILE zo ZUŠ E. Fullu – spevokol a prednes prózy, ktorú úžasne zarecitovala riaditeľka OZ bábkového divadla Anna Mišurová.

Naša oblastná organizácia v súčasnosti eviduje 314 členov z dolného Liptova a Oravy. Priemerný vek nám klesol o dva roky na súčasných 67 rokov. Konferencie sa zúčastnilo 25 volených delegátov z každej ZO SZPB podľa stanovenej kľúča. Srdečne boli privítaní tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer a podpredseda ÚR SZPB a primátor Ružomberka Igor Čombor.

Priami účastníci odboja, vzhľadom na ich vek, sú stále činní a svoje skúsenosti prežité počas bojov s fašistickou chardou, chodia rozprávať po školách, kde je ich rozprávanie oveľa zaujímavejšie a pútavejšie ako aj to najdokonalejšie učivo. Jaroslav Prokop, Dominik Pražnica, Pavol a Jozefovia Janigovci navštívili školy v Dolnom Kubíne, Zubrohľave, Oravskej Polhore, Ludrovej, Istebnom, Liptovských Revúciach a inde. Členovia HDK z Ružomberka a Dolného Kubína Stanislav Chytka a Štefan Novák besedovali zase na tému SNP v Likavke a Liskovej.

V roku 2018 sme organizovali už 6. ročník kvízu Medzníky 2. svetovej vojny a k dnešnému dňu už máme na tento rok prihlásených 16 škôl. Všetci zúčastnení z predchádzajúcich ročníkov boli za odmenu na poznávacích zájazdoch na Háji Nicovó, v bunkroch v Krčahove, v Múzeu holokaustu v Sereďi, v Nemeckej, na Čiernom Balogu, na Slavíne, v expozícii Za slobodu“ v budove SZPB v Bratislave, v Múzeu SNP v B. Bystrici, v obci Zbojná, pri partizánskom vlaku vo Zvolene, na letisku Tri duby a v partizánskej nemocnici na vrchu Salatin v Zuberici.

Delegáti ocenili veľmi dobrú spoluprácu s miestnymi samosprávami v Liptovských Revúciach, Liptovskej Osade, Liptovskej Lúžnej, Ludrovej, Ružomberku, Likavke, Lúčkach, Dolnom

Kubíne, Istebnom, Osádke a v Párnici, kde sa každoročne spoločne podieľajú na organizovaní pietnych spomienok pri príležitostiach oslobodenia obcí a na oslavách Výročí SNP. Rovnaké je to pri spoluorganizovaní spomienkových osláv a ich sprievodných podujatí, ako v Liptovských Revúciach pri výstupe na Ploskú, v Likavke pri výstupe na tri vrchy (Čebrať, Choč, Mnich) a pri Behu oslobodenia, v Bielom Potoku pri výstupe na Ostrô, spojenom s behom, v Dolnom Kubíne pri pochode po stopách Spitzovcov na Srňacie, v Istebnom pri Pochode Istebné – Párnica – Lučivná, atď.

Dušan Sabol

Súčinnosť so samosprávami priniesla pomoc pri údržbe a rekonštrukciách pamätníkov, mohýl a hrobov. Tak sa stalo v Likavke-Kramarisku, v spolupráci s Liptovskou Lúžnou a s Liptovskú Osadou pri pomníku nad Korytnicou na Hriadeľskom sedle s finančnou podporou veľvyslanectva RF. Rovnako bol opravený hrob ruskému partizánovi na pamätníku v Lučivnej na Orave, v Liptovskej Lúžnej a taktiež na cintoríne v Ludrovej.

V Ružomberku bol členmi Klubu vojenskej histórie Ostrô zrekonštruovaný bunker, ako aj delo pod Ostrým. Zrevitalizovaný bol pomník – vojenský park na Bielom Potoku – rybníkoch, v Istebnom pomník na námestí, v Likavke bol premiestnený pred novú budovu obecného úradu, v Liptovských Revúciach bol opravený pomník, ako aj pomník partizánskeho veliteľovi Gondovi v Lubochianskej doline.

Na záver sa oblastný predseda Róbert Fajta poďakoval všetkým ZO SZPB za aktívny prínos pri splnení uznesenia XVI. zjazdu SZPB. Za rozvoj a zviditeľňovanie činnosti SZPB si z rúk tajomníka ÚR SZPB Viliama Longauera prevzali medaily M. R. Štefánika J. Vlnieška, Š. Penciak, J. Mikuštiak, E. Krajčí a Š. Novák. Jela Ďurišková obdržala diplom oblastného výboru Za vernosť.

Babička Agnesa Vaškovičová rozpráva vnúčatám

Na hrôzy vojny, ktoré som prežila ako 8-ročné dievča, nemôžem zabudnúť. Bývala som spolu so súrodencami a s rodičmi, ktorí boli cigánskeho pôvodu, vo Veselom pri Piešťanoch. Otec tam pracoval v tehelni a snažil sa zabezpečovať svoju početnú rodinu ako sa dalo.

V noci 2. novembra 1944 vtrhli do našej nič netušiacej rodiny Pohotovostné oddiely Hlinkovej gardy, pochytili nás a spolu s ostatnými cigánmi odvádzali do Piešťan, kde nás odovzdali príslušníkom SS. Nahádzali nás do dobytých vagónov a viezli na sústredenie do tábora v Dubnici nad Váhom. Tam nás týrali, mučili, bili, ožobráčili a moju 11-ročnú sestru znásilnili. Ochorela na padúcnicu a tak aj zomrela.

Chvilu utrpenia boli hrozné. Doposiaľ nesiem následky na chorobu srdca a mám aj nervové problémy.

Do koncentračného tábora sme sa už nedostali, lebo našťastie par-

tizáni vyhodili koľaje. Tak sme sice v hrozných životných podmienkach ale prežili až do oslobodenia – 2. 4. 1945. Po návrate domov sme našli chalúčku zničenú. Vtedajšia vláda nám dala provizórny príbytok v drevenom baraku v Brne, kde sa o nás aj materiálne postarali.

Rodičia po hroznom utrpení boli zdravotne veľmi postihnutí, takže predčasne zomreli. Takisto traja súrodenci niesli ťažké zdravotné následky po telesnej i duševnej stránke. Trvale som postihnutá aj ja.

V lágri v Brne sme bývali 8 rokov, potom sme sa s rodičmi vrátili do Veselého a s veľkými ťažkos-

ťami sme si začali opravovať náš domček. Od štátu sme nedostali žiadnu podporu, odkázaní sme boli celkom na seba.

Ako 19-ročná som sa vydala do Slovenského Grobu. Čoskoro som ovdovela a sama som sa starala o štyri maloleté deti. Následky utrpenia vo vojne znášam dodnes a zdravotné problémy sa stále zvyšujú. Hitler chcel zničiť všetky podľa neho menej hodnotné národy. Židov, Cigánov, ale aj veľkú rodinu Slovanov.

Milé moje vnúčatá, vážte si slobodu, že žijete v mieri. Statočne sa učte, pracujte, nech nikdy nepoznáte hrôzy vojny.

Na babičku vždy budú spomínať syn Karol, vnuk Lukáš, vnučky Jarmila a Erika a nevesta Jarmila

Úryvky z knihy „SPOMÍNAŤ A NEZABUDNÚŤ, SNP a druhá svetová vojna v spomienkach štyroch generácií“

Dedko Miroslav Kráľovič s vnúčatami spomína

Môj otecko Alojz Kráľovič zomrel, keď som nemal ani štyri roky. Moja mama mi často o ňom rozprávala, ale najviac som sa dozvedel o ňom od mojej krstnej mamy.

Veľa mi rozprávala o vojne, ktorá bola veľmi krutá. Trpeli vojaci na frontoch, ale aj domáci obyvatelia. Nebolo potravín, všetko odoberali nemeckí vojaci, pretože Nemci u nás vládli. Mnohí Slováci bojovali za záujmy nemeckého národa aj na frontoch a proti bratom Rusom, ktorí sú Slovania ako my.

Slováci nesúhlasili s tým, čo Nemci u nás robili. Preto vypuklo SNP proti ich nadvláde. Môj ocko vtedy narukoval ako vojak do trnavskej posádky. Velitelia rozhodli, že celá posádka pôjde do Povstania bojovať za spravodlivosť. Prešli do Banskej Bystrice a odtiaľ boli niektorí odvezení do Zvolena na posilnenie pancierového vlaku, ktorý tam stojí aj dnes na večnú pamiatku. Vlak robil všelijaké akcie, ktoré mali oslabovať Nemcov: sabotáže, podmíno-

vanie dôležitých objektov, vlakov, ktoré odchádzali na front a pod.

Nemci boli zaskočení, netušili, že Slováci dokážu ako vedia bojovať proti nespravodlivosti. Odvolali dve divízie z frontu a zaútočili proti vajakom a partizánom. Povstanie kruto potlačili a bola beda tomu, kto sa dostal do ich moci.

Dedko Alojz s kamarátmi sa ponáhal do hôr k partizánom. Nastala zima a bola krutá. Partizáni trpeli hladom, bola zima, všade bolo vlhko a potom blato. Veľa im pomáhali občania v dedinách, ale ani oni nemali dostatok. Beda bolo tomu, kto pomáhal vajakom a partizánom. Fašisti mnohých umučili a mnohé dediny vypálili. Raz naďabil na hliadku Nemcov, ktorí ich chytili a ihneď odzbrojili. Lenže mali šťastie. Nablízku bola skupinka ďalších parti-

zánov, ktorí hodili granát a chlapcov vyslobodili. Keď už mysleli, že skončia svoj život v masovom hrobe alebo v koncentráku, anjel strážny ich ochránil od istej smrti.

Stalo sa to v horách neďaleko Banskej Štiavnice, ktorú čoskoro sovietski vojaci oslobodili. Pradedko sa vrátil domov do Rače vychudnutý, zavšivavený, ale šťastný, že hrozná vojna skončila, a že je znova medzi svojimi drahými.

Môj otecko a váš pradedko Alojz statočne bojoval za slobodu a po vojne mu bolo pridelené zákonom č. 255 postavenie účastníka národno-oslobodzovacieho boja. Narodil sa 21. mája 1924 a v roku 1955 zomrel. Možno mu k tomu „dopomohlo“ aj veľké utrpenie v horách, ktoré prežil. S láskou a hrdosťou na neho spomíname.

Syn Miroslav a pravnuček Patrik Vlach (13 r.) a vnučka Rebeka Matúšová (10 r.), Slovenský Grob

Úryvky z knihy „SPOMÍNAŤ A NEZABUDNÚŤ, SNP a druhá svetová vojna v spomienkach štyroch generácií“



Vladimír S. Putin

k nepriateľom. Od detstva si vraj pamätá matkine slová, ktorými ho ohromila: „No, čo si z nich vezmeš? Veď sú to obyčajní pracanti, ako my. Jednoducho ich nahnali na front.“

– VMI –, s využitím ruskej tlače

V. Putin o svojom otcovi

Koncom februára 2019 zagrataloval ruský prezident V. Putin príslušníkom síl špeciálnych operácií k ich profesionálnemu sviatku a pri tej príležitosti sa rozhovoril aj o účasti svojho otca na špeciálnej operácii diverzného oddielu NKVD počas 2. sv. vojny.

„Na začiatku vojny bolo potrebné vytvoriť veľké množstvo špeciálnych jednotiek. Ľudia boli často vysielaní na plnenie bojových úloh bez adekvátneho výcviku i bez špeciálnych zbraní. Pochopiteľne, že sa to podpísalo na veľkých stratách,“ povedal.

„V jednej takejto jednotke začínal vojnu aj môj otec (Vladimír Spiridonovič Putin). Dvadsaťosem ľudí bolo presunutých za frontovú líniu, naspäť sa však vrátili len štyria... Postupne sa však úmerne vývoju situácie zdokonaľovali aj metódy našich špeciálnych jednotiek,“ dodal Putin a poznamenal, že cez vojnu uskutočňovali tieto jednotky proti nepriateľovi razantné útoky, likvidovali štáby

a komunikácie, získavali dôležité spravodajské informácie.

V roku 2015 pre časopis „Ruský pionier“ Putin spomenul aj pascu, do ktorej sa dostal jeho otec. Aby ju prežil, musel sa v močiari ponoriť do blata a niekoľko hodín dýchal len cez slamku. Spomenul aj otcovo zranenie nohy a ako mu pomohol sused, ktorý ho dovliekol do nemocnice. Poďakovať sa svojmu záchrancovi mohol Vladimír Spiridonovič až v 60-tych rokoch minulého storočia, keď ho náhodne stretol v leningradskom obchode.

Na konci svojho článku ruský prezident napísal, že napriek všetkým útrapám jeho matka a ani otec nepocíťovali nenávisť

Viete, že...?

...podľa youtube.com zo 16. 3. 2019 sa nórské občianske organizácie obrátili na Rusko, aby im pomohlo „zachrániť život“?

Ide o to, že na hranici Severného a Nórskeho mora leží na dne potopená nemecká ponorka z čias 2. sv. vojny U-864. A na jej palube sa má nachádzať 67 ton ortuti a ešte 2 tony oxidu uraníčitého, ktorý je veľkým radiačným nebezpečenstvom.

Keďže nórské úrady šetria na ekologickej bezpečnosti, rozhodli sa ponorku z vody nevyťahovať. Namiesto toho vytvorili okolo nej nie príliš spoľahlivý sarkofág, spočívajúci v nasypaní na ňu zeminy. Tú však morská voda postupne odplavuje, takže...?

No a teraz si uvedomme, že Nórsko je štátom, ktorý sa najviac stará do ekologickej bezpečnosti iných štátov. Brvno vo svojom oku však nevidí. A pritom táto ponorka je priamou hrozbou nielen pre Nórsko, ale aj pre Švédsko, Fínsko a Rusko.

...Američania vojnu vo Vietname prehrali?

Tvrdí to článok v outsidermedia.cz z 12. 2. 2019, hoci zároveň hovorí, že to nie je až také samozrejmé, ako by sa mohlo zdať. Lebo mnohí sa určite neraz stretli s mýtom, že Američania vojnu vo Vietname neprehrali, na ústup ich vraj donútili domáci zradcovia a zbabelci, ktorí nechceli pokračovať v spravodlivom boji za správnu vec.

Avšak, ako ukazuje Erik Siegel v referáte o dokumentárnej sérii Kena Bursta The Vietnam War, Američania vojnu vo Vietname prehrali aj vojensky, pretože nedokázali naplniť svoje strategické ciele. Cieľom USA vo Vietnamskej vojne totiž nebolo obsadenie územia (Američania ťažko dobyté pozície často po pár dňoch opúšťali len preto, aby ich o pár týždňov opäť dobývali), ale vyčerpanie nepriateľa.

Americká stratégia bola založená na tom, že spôsobí severnému Vietnamu straty takého rozsahu, že sa stiahne a aj on rezignuje na svoje strategické ciele. Táto stratégia však USA nevyšla.

Napriek tomu, že straty spôsobené Vietnamu boli naozaj obrovské, len mŕtvych mal za celú vojnu 3 milióny, aj keď nie všetky mu spôsobili Američania, vôľu severovietnamcov bojovať, tým nezlomili. No a to je faktor, ktorý rozhoduje o výsledku vojny. Nie počty padlých.

Preto Američania vojnu s Vietnamom regulárne prehrali.

...počas prvej svetovej vojny vojaci používali „brnenie“ a „podbradník“?

Ochrana tela v boji, ktorú poznáme dnes, je na kilometre vzdialená tomu, čo nosili príslušníci jednotlivých armád najmä počas prvej svetovej vojny. Pri pohľade na historické fotky nepriestrelné vesty pripomínajú skôr brnenie, či ochranný odev dnešných včelárov v kovovom prevedení.

Ťažké pláty zo zmesi niklu, ocele a chrómu kryli celý hrudník, brucho a oblasť genitálií a prilba s výrezmi na oči a klapkami zasa hlavu. Navyše bol tento monštruózny kus v jednom celku.

Obrovskou nevýhodou bola aj jeho hmotnosť. Okrem zbrane sa vojaci lopotili v kope kovu s hmotnosťou takmer 20 kilogramov. Neskôr prilby nahradili už z fotografií známe helmy, kryjúce najmä vrchnú časť hlavy a kovové vesty, ktoré chránili trup. Tie vojaci žartovne nazývali „ocelovými podbradníkmi“.

...Červená armáda uskutočnila pred 75 rokmi (1944) 10 strategických útokov a že 9-tým bolo rozdrvenie fašistov v Karpatoch a v Maďarsku (september – december 1944)?

Išlo o rozdrvenie nemeckého zoskupenia „Juh“ pri Budapešti, o vyňatie Maďarska z vojny na strane nacistického Nemecka, o prekonanie Karpatského chrbta vojskami 2. UF a 3. UF, o vytvorenie podmienok na úplné oslobodenie Československa a o rozvinutie útoku na viedenskom smere.

Adriana Mikundová

Pripomenuli sme si 75. výročie Vianočnej dohody (7. časť)

Prinášame siedme a záverečné pokračovanie spravodajstva z konferencie, ktorá sa konala 12. decembra 2018 v Malom kongresovom centre SAV a ktorej sa zúčastnili členovia historických dokumentačných komisií.

Jej organizátormi boli ÚR SZPB a OblV SZPB v Bratislave, Ústav politických vied SAV, Múzeum SNP v B. Bystrici a Klub Nového slova.

Tému Mareka Syrného z Múzea SNR „Činnosť ilegálnej SNR v roku 1944 do jej prvého vyhlásenia“ predniesol jeho kolega Juraj Lepiš.

V príspevku poukázal na to, že úplná jednota odbojových skupín sa nevytvorila ani so vznikom ilegálnej SNR a ustanovením Vojenského ústredia. A že celý vývoj až do SNP bol poznačený zápasom o politickú hegemoniu v odboji. No a keďže ten nebol vždy

korektný, Benešovi to umožnilo stavať sa do pozície zjednotiteľa odboja na Slovensku. Bol však natoľko prezieravý, že menovite nikoho neurčil za vedúceho odboja. Robil to len v náznakoch a formou odporúčania, hoci najpriateľnejším bol pre neho vraj Vavro Šrobár.

Na záver Miroslav Pekník pohovoril o SNP po roku 1989

Dochádza k prehodnocovaniu SNP zmenou pohľadu naň, čo je prípad historika Jozefa Jablonického. Ten zastával názor, že v Povstaní nie je možné vyzdvihovať len úlohu komunistickeho hnutia a partizánov, ale že treba vyzdvihnúť aj otázku účasti občianskeho odboja a armády.

Tento prístup bol akceptovaný v roku 1991 na zjazde Slovenskej historickej spoločnosti. Lenže potom sa k Povstaniu začali vyjadrovať aj slovenskí exiloví historici a ďalší emigranti (František Vnuk a Milan S. Ďurica), kto-

ri nepresadzovali líniu vedeckej očisty SNP, ale priamo ho odmietali, čiže obhajovali tzv. vojnovú SR. Ich názory a publikované práce sa stretávali s podporou časti verejnosti a aj niektorých domácich historikov.

V tejto situácii bolo dôležité, ako sa zachová nová politická elita. Tá sa v auguste 1990 pozitívne prihlásila k Povstaniu. Ku koncu roku 1990 začína prevládať názor, že Povstanie áno, ale isté veci treba poopraviť v duchu, ktorý presadzoval Jablonický. Čiže vyzdvihnúť aj úlohu armády a občianskej časti od-



Predseda SZPB P. Sečkář d'akuje za organizáciu konferencie. Sediaci zľava Martin Krno a vpravo Miroslav Pekník.

boja. V rokoch 1990–1991 sa objavujú podporné články na prospech Povstania, ale objavujú sa aj určité negativistické postoje (napr. v Slovenskom denníku).

Začiatkom roku 1992 sa začalo uvažovať, že SNP je takým významným počínom v slovenskej a čs. politike a v živote obyvateľstva, žeby malo byť vyhlásené za štátny sviatok. Prichádzajú parlamentné voľby 1992, rokuje sa o rozdelení ČSFR a česká strana ustupuje, téma SNP sa jej akoby netýkala. Dňa 1. 10. 1992 sa podarilo vyhlásiť SNP za štátny sviatok, čo však neznamená, že to všetci rešpektujú.

(Poznámka autora – najväčším problémom dodnes je neexistencia zákona o štátnom protokole na jeho vykonávanie.)

Prichádza august 1993 a objavuje sa seminár Dies Ater, ktorý totálne dezavoval (neuznal, poprel) SNP. Následne vystúpil J. Jablonický a ďalší historici, vrátane českých, ktorí tento seminár jednoznačne odmietli. A odmietol ho aj tlačový orgán KDĽ Slovenský denník. Čiže Povstanie bolo akceptované aj z tejto strany.

Jednoznačnou protiváhou tomuto popieraniu Povstania boli oslavy Výročia SNP

v roku 1993 na čele s prezidentom M. Kováčom, predsedom vlády V. Mečiarom a predsedom NR SR I. Gašparovičom, ktorí sa tvrdo postavili za SNP na oficiálnych podujatiach v Bratislave a v Martine.

Prichádza rok 1994 a tu sa objavila veľká nečakaná zvláštnosť. Na 50. výročie SNP sa objavil návrh, aby Námestie SNP v Bratislave bolo premenované na Námestie Andreja Hlinku. Na základe toho sa okamžite združila skupina historikov, ktorí to verejne odmietli.

V nasledujúcich rokoch sa téma ustálila.

Tak to bolo pri 50. výročí i pri 60. výročí, kedy sa objavil zaujímavý dvojrozhovor s predsedom vlády M. Dzurindom a predsedom parlamentu J. Hrušovským. Tí síce naznačili, že nie všetko bolo v SNP v poriadku, ale tiež v plnej miere podporili oslavy SNP.

Toto bol boj o SNP do roku 2004. Po ňom sa objavuje skupina mladých historikov, ktorí ho začínajú komentovať iným spôsobom. Už neodmietajú SNP ako také, ale argumentujú, že bolo nedostatočne pripravené. Na základe zoznamu úloh argumentujú, koľko úloh nebolo splnených, že teda za istých okolností ani nemuselo byť, resp. argumentujú tým,

že Povstanie, ako také, vlastne nič nezmenilo, pretože koniec vojny by bol aj tak prišiel.

Ako vníma SNP verejnosť?

V rokoch 2003–2004 bol urobený veľký prieskum na vzorke 2200 respondentov, v ktorom sa verejnosť priznala, že základné informácie získava z elektronických a printových médií, potom z rodiny a až tretím zdrojom informácií o dejinách a o Povstaní je školské vzdelávanie.

Verejnosť Povstanie vníma ako pozitívny akt, ako jednu z najslávnejších kapitol v dejinách slovenského národa, ktorým sa Slovensko zaradilo medzi víťazné štáty protihitlerovskej koalície, čím významne prispelo k protifašistickému boju európskych národov.

So všetkými týmito argumentmi verejnosť úplne alebo čiastočne súhlasila, akceptovala ich na úrovni cca 80 %. Prieskum bol zopakovaný v roku 2007, jeho výsledky boli približne rovnaké.

V ostatných rokoch nám tu rastie extrémizmus a názory, o ktorých sme predpokladali, že sa už v spoločnosti neobjavia. Znamená to, že naďalej musíme pokračovať v obhajobe SNP a presadzovania myšlienok a hodnôt, za ktoré sa zasadilo.

Doplnok Jozefa Bystrického k objektívnemu oceňovaniu úlohy armády v SNP

Nezačalo sa to až po roku 1989. Už v roku 1964 v Smoleniciach došlo k radikálnemu prehodnoteniu úlohy SNP, armády, partizánov a odvtedy sa armáda slovami odborníkov jasne prezentuje ako hlavná ozbrojená sila Povsta-

nia. (Inak je to však v slovách politikov, kde sa najmenej v ostatných troch rokoch aj na oslavách Výročia SNP vyzdvihuje „partizánsky výklad SNP“, resp. neosobný boj dobra so zlom – pozn. autora).

Zo záverečného slova

Väčšina diskusných príspevkov sa dotýkala vzdelávania. Dnes je vzdelávanie provokácia, ktoré sa už nepovažuje za hodnotu.

Dnes žijeme v dobe krízy verejných autorít, čo je situácia, ku ktorej dochádza pri veľkých spoločenských pohyboch. Tá však nebude dlho trvať. Verejné autority sa musia aj

naším pričinením, našou aktivitou obnovovať.

Ťažko sa to však robí v situácii, keď oficiálnou ideológiou tejto doby je politická korektnosť. Lebo politická korektnosť je o tom, že niečo vedome zamlčíte. A toto zamlčovanie časti problémov vytvára potom nepriaznivú situáciu, ktorá sa vo vzdelávaní a vo vzdelávacom procese jednoducho objavila. Zaznamenal V. Mikunda, snímky autor a I. Skrak



Okrem syna G. Husáka s manželkou sa konferencie zúčastnili aj vnuk a vnučka K. Šmidkeho.

- **Banská Bystrica – Radvaň:** Emília Plajová 80, Anna Kalčevská 65 a Ing. Vladimír Odor 45 rokov.
- **Banská Bystrica-Fončorda, gen. I. Gibalu:** Anna Bugárová 85, Priska Reptová 87 a Jana Korčoková 40 rokov.
- **Banská Bystrica, Jána Rýsa, Trieda SNP:** Elena Paulyňová a Anna Pribilová 70 a Tomáš Nociar 35 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Ing. Ľudmila Dávidová 75 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Viera Chalmovská 80 a Helena Bayerová 65 rokov.
- **Bardejov 3:** Božena Lovingerová 85 a Mária Stašková 95 rokov.
- **Bardejov 4:** Andrej Kotuľa 60 rokov.
- **Bratislava 3:** Pavla Čambálová 94, Elena Hrkčková 88 a Ing. Lýdia Piovarcsyová 86 rokov.
- **Bratislava 7:** Drahomíra Vozárová 86, Eva Redlichová 81 a Peter Mezner 65 rokov.
- **Bratislava 12:** Valéria Krížová 99 a Zdenka Lapáková 88 rokov.
- **Bratislava 24:** MVDr. Pavel Dobrocký 87 rokov.
- **Bojnice:** Mgr. Oskar Bielik 92 rokov.
- **Bzince – Cetuna:** Anna Krajčovicová 70 rokov.
- **Cinobaňa:** Pavel Belov 80 rokov.
- **Čierny Balog:** Vladimír Gierť 50 a Jaroslav Zachar 55 rokov.
- **Čierny Potok, arm. generála L. Svobodu:** Jozef Ostrihoň 75 rokov.
- **Dolný Kubín:** Paulína Kupčová 92 rokov.
- **Dunajská Streda:** Alexander Kováč 85 a Dr. Mariana Bartošová 66 rokov.
- **Harmanec:** František Babjak 80 a Štefan Havran 81 rokov.
- **Heľpa:** Marta Gilková a Marta Hančinová 70 rokov.
- **Hniezdne:** Igor Živčák 70 a Marta Choborová 50 rokov.
- **Hostie:** Štefan Krajčo 35 rokov.
- **Hrabské:** Mária Draganová 88 rokov.
- **Humenné:** Viera Podhorná 82 rokov.
- **Jarabina:** Mária Lešigová 75 rokov.
- **Jasenie:** Pavlína Núterová

- 93 a Mária Belušková 89 rokov.
- **Kalinovo:** Oľga Maďarová 89 a Michal Šišák 45 rokov.
- **Kolačno:** Jozef Beliansky 82 rokov.
- **Kordíky:** Mária Žabková 93 rokov.
- **Košice Juh:** Ing. Tibor Fíguš 98 rokov.
- **Kremnica:** Božena Kreinhanslová 96 a Magdaléna Polašková 84 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Mária Belaňová 86, Marian Lauš 70 a Jozef Baláž ml. 50 rokov.
- **Lehôtka:** Mária Jančová 89 rokov.
- **Lenartov:** Štefan Karol 65 rokov.
- **Liptovská Osada:** Mária Vanovčanová 88, Magdaléna Marošová 87, Metod Koreň 82, Viera Vlniešková 81 a Juraj Vanovčan 70 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Barbra Sopková 91 rokov.
- **Lučenec II:** Irena Zambová 93 a Elena Žilíková 75 rokov.
- **Ľubietová:** Irena Filadelfiová 86 rokov.
- **Martin – Stred:** Želmíra Purdová 80, Elena Vrabcová 75, Oľga Lacková 70 a Tibor Perina 65 rokov.
- **Málinec:** Iveta Gajdošová 45 rokov.
- **Medzibrod:** Oľga Samuelčíková 75 rokov.
- **Melčice-Lieskové:** Tibor Hanták 65 rokov.
- **Miezgovce:** Julian Mikuš 70 a Ing. Adrián Brádzik 45 rokov.
- **Muráň:** Anna Kotzmanová 97, Mária Sojákova 89, Zuzana Ďurejová 87 a Jaroslav Štefaňár 70 rokov.
- **Myjava:** Oľga Šikudová 91 a Štefan Bieličik 70 rokov.
- **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institoris:** Oto Bača 92, Božena Ošťádalová 89, Irena Košíková 88, Ing. Jozef Dvorštiak 87, Vratislav Misař 83, Eduard Gábor 82, Ján Ješko 81, Bohuslava Macková 75 a Vladimír Moravčík 55 rokov.
- **Pliešovce, gen. mjr. A. Kordu:** Anna Rausová 70 rokov.
- **Poltár:** Marta Ťažká 70 a Iveta Kminiaková 60 rokov.
- **Podolíne:** Terézia Hlaváčová 70 a Helena Baltazarovičová 60 rokov.

- **Považská Bystrica:** Rozália Kaczmárová 80 rokov.
- **Prašník:** Oľga Mikulčíková 80 a Štefan Boor 84 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** Ján Krá-korník 80, Ing. Juraj Bašista a Jozef Frimer 65 rokov.
- **Revúca, gen. Viesta:** Jolana Ružániová 75 a Ing. Ondrej Nemoga 70 rokov.
- **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfika:** Juliana Halušková 85, Darina Kachničová 75, Ondrej Brndiar 75, Eva Ulic-ká a Mgr. Koloman Migra 65 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Ondrej Cetner a Ivan Hofman 90,

- Emília Kasarová 80 a Ing. Ján Balang 75 rokov.
- **Senec:** Irena Štiglicová 70 rokov.
- **Snakov:** Ján Telmaník 70 rokov.
- **Snina:** Juraj Hackulic 89 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Jozef Kundľa a Milan Sivulka 70 rokov a Helena Homišanová 65 rokov.
- **Stará Turá:** Dagmar Racková 85 a Lýdia Vrábliková 80 rokov.
- **Stebník:** Jolana Ľos – Božiková 65 rokov.
- **Sučany:** Viera Srncová 82,

- Eva Čechová a Anna Martin-ková 65 a Ján Kurhajec 70 rokov.
- **Svit:** Miloš Tetula a Štefan Hanzlík 70 rokov.
- **Zemianske Kostolany:** Jozef Komora 60 rokov.
- **Zlatá Baňa – Sekčov:** Eva Hvizdová 70 a Dušan Demčák 55 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Oľga Pavlíková 81 a Ladislav Radvanský 70 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Mária Fribantová a MUDr. Alexander Murgaš 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Smutná správa



Vážení kolegovia, priatelia, výsadkári, členovia klubov vojenských výsadkárov na Slovensku, aj v ČR.

V roku 75. výročia vzniku 2. čs. samostatnej paradestantnej brigády v ZSSR nás vo veku nedožitých 92 rokov opustil príslušník slávnej jednotky, bojovník v SNP a spoluzakladajúci člen bansko-bystrického oblastného klubu vojenských výsadkárov SR plk. v. v. Albert Mikoviny.

Bol vzácnym človekom, jedným z tých, ktorí svojim životom potvrdzovali tú pravdu, že pokiaľ bude žiť čo len jediné paragánske veteránske srdce, tak také pojmy, akými sú hrdosť, česť, povinnosť a vlastenectvo, nebudú zabudnuté.

Česť jeho pamiatke.

Mjr. v. v. Vladimír Schneider, podpredseda oblastného KVV SR B. Bystrica

Naša Helenka nás navždy opustila

Najstaršia členka našej ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu v Čiernom Potoku Helena Kožiaková oslávila minulý rok 90 rokov. Teraz sme sa však dozvedeli, že 14. 3. 2019 sa jej v nemocnici v R. Sobote navždy zastavilo statočné srdce.

Ako 14-ročná zažila tragédiu, ktorá ju sprevádzala po celý život. Dňa 4. 11. 1944 vtrhla fašistická horthyovská soldateska do osady Hodoš (dnes súčasť Čierneho Potoka), odkiaľ medzi 15 Slováckmi odviekli do koncentračného tábora aj jej ota Juraja Goliana a strýkov Petra a Štefana. Nikto z nich sa už nevrátil.

Po založení ZO SZPB v obci sa medzi prvými stala jej členkou. V posledných rokoch ju

však trápilo, že okrem oživovania pohrbkov Hlinkovej gardy sa drzo aktivizovali aj pohrbkovia nyillasiovcov, hlásajúcich „Veľkomadžarsko“ a pripojenie „felvideku“ k Veľkému Maďarsku.

Preto, pokiaľ to našej Helenke zdravie len trochu dovoľovalo, zúčastňovala sa všetkých akcií, ktoré organizovala naša základná organizácia.

Aj touto cestou vyjadrujeme rodine zosnulej v mene našej



organizácie úprimnú sústrasť.

Helenka, na tvoj úsmev a vieru v spravodlivosť, ktorú si stále zdôrazňovala a šírila, nikdy nezabudneme. Odpočívaj v pokoji spolu s príbuznými, ktorým život vzal fašizmus.

Josef Pupala



Zomrel generál Milan Píka

V stredu 20. 3. 2019 vo veku 96 rokov zomrel v Bratislave vojnový veterán, český a slovenský generál Milan Píka.

Milan Píka cez 2. sv. vojnu pôsobil v britskom kráľovskom letectve (RAF). V júni 1939 utiekol so svojou matkou do Rumunska, kde v tom čase už pôsobil v zahraničnom odboji jeho otec Heliodor, a vstúpil tam do čs. zahraničnej armády.

Po porážke Francúzska odišiel do Anglicka, kde bol zaradený k 310. stíhacej peruti RAF. Pre očnú vadu bol však z leteckého výcviku vyradený a vykonával administratívnu službu.

Za odbojovú činnosť dostal Československý vojnový kríž 1939 a ďalšie československé i zahraničné vyznamenania. V súvislosti so stíhaním svojho otca bol v roku 1949 prepustený z armády.

V roku 1970 bol morálne rehabilitovaný, v roku 1990 povýšený do hodnosti plukovníka a v roku 2014 bol menovaný do hodnosti brigádny generál. V rovnakom čase ho do generálskej hodnosti menoval aj český prezident Miloš Zeman.

Podľa pravda.sk, 21. 3. 2019, snímka internet

Zomrel agent, ktorý zadržal Adolfa Eichmanna

Vo veku 92 rokov zomrel 23. 3. 2019 agent Mossadu Rafael Ejtan, ktorý sa podieľal na zadržení nacistického funkcionára Adolfa Eichmanna.

Ejtan v roku 1960 viedol osemčlenný tím, ktorý

letel do Argentíny a priviezol odtiaľ tohto nacistického zločinca, aby ho v Izraeli postavili pred súd.

Eichmanna, ktorý bol jedným z hlavných organizátorov holokaustu, v roku 1962 uznali vinným a obesili.

-r-

Navždy sme sa rozlúčili

- **Banská Bystrica – Rudlová:** s 94-ročnou Máriou Stykovou.
- **Hrachovo:** so 72-ročným Martinom Balagom.
- **Lipany:** s 94-ročnou Máriou Tomkovou.

- **Zvolen Zlatý Potok:** so 78-ročnou Annou Šefčíkovou.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

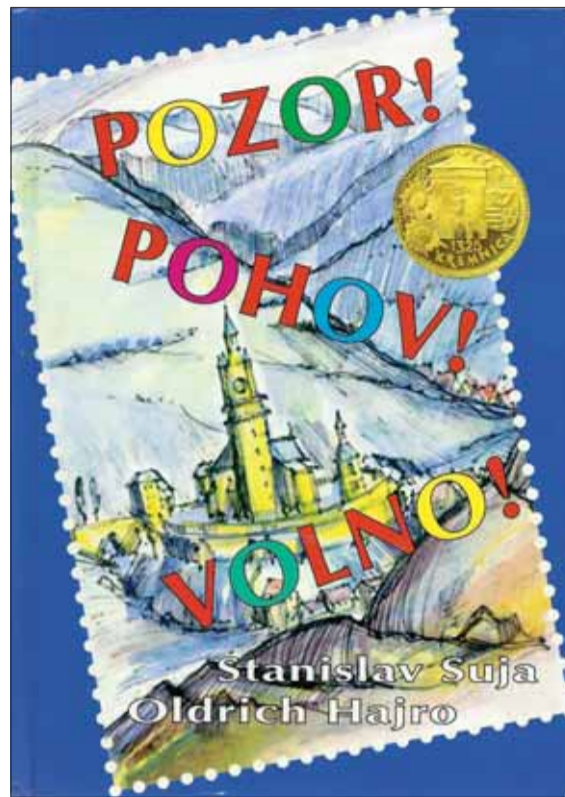
Osobne, osobitne a osobnostne

Pozoruhodný edičný projekt autorskej dvojice Stanislav Suja – Oldřich Hajro **POZOR! POHOV! VOLNO!** s podtitulom *Vesele, vážně i poučně od armádních vysloužilců (OREGO, Praha 2018)* verejnosti prináša nevšedný čitateľský zážitok v príťažlivej podobe hodnoverných subjektívnych spomienok i objektívnych vojensko-technických informácií.

Zaujímavú textovú zložku (česká redakcia Libuše Koukalová, slovenská redakcia Lívia Gábrišová) vhodne dopĺňa bohatá a pestrá kolekcia archívnych fotografií. Do publikácie prispel aj okruh ďalších odborníkov – Ján Haviar, Vladimír Gajdoš, Ján Repa, Vladimír Jandl, Emil Jurkovič, Milan Illnár, Juraj Sidor, Bohuš Agnet, Pavel Dederá, Jiří Brabec, Štefan Kapusník, Jan Vileta, Lívia Gábrišová a autorstvo dvoch častí je kolektívne.

Dielo potvrdzuje fakt, že Československo bolo pred desaťročiami všestranne vyspelou a širokospektrálne rozvinutou krajinou, vrátane súdobých najmodernejších obranných prostriedkov. Bezpečnostná parita dvoch superveľmocí – USA a ZSSR – spolu s ich spojencami v blokoch Severoatlantického paktu a Varšavskej zmluvy zaručovala dlhodobý mier založený na rovnováhe strachu, vyplývajúceho z niekoľkonásobne garantovaného vzájomného zničenia v prípade použitia najúčinnejších zbraňových systémov, najmä raketovo-jadrových síl.

Hlučne oslavovaný zdanlivý koniec studenej vojny na rozhraní posledných dekád 20. storočia však v skutočnosti neodstránil vitálne riziká pre súčasnosť a budúcnosť našej planéty. Na jednej strane pretrvávajú obrovské investície do vývoja čoraz smrtonosnejších vojenských technológií a na druhej strane sa prehĺbujú sociálne problémy podstatného segmentu svetovej populácie. **Strategickú situáciu osobitne skomplikovalo rastúce sebavedomie Spojených štátov amerických, ktoré prestali rešpektovať bezpečnostnú architektúru vybudovanú po 2. sv. vojne a inštitucionálne reprezentovanú predovšetkým Organizáciou spojených národov. Americké mocenské elity vo svojej do-**



mnelej nadradenosti dokonca začali uvažovať nielen o možnosti prežiť globálny konflikt, ale aj o možnosti v ňom zvíťaziť, čo predstavuje doslova samovražednú doktrínu.

Autorom hodnotnej publikácie treba poďakovať za významné humanistické poslanstvo a vieru v zdravý ľudský rozum, ktorý by mal preklenúť aktuálnu krízu medzinárodných vzťahov v najširšom meradle. Dielo nevdokaj zdôrazňuje naliehavosť a opodstatnenosť potreby, aby každý intelektuál zanechal pre ďalšie generácie svoje memoáre, lebo inak sa budúce pokolenia ocitnú v nepreniknuteľnej izolácii propagandy, širenej všetkými médiami takzvaného hlavného prúdu, teda názorovo tendenčných a informačne poplatných úzkej skupine ich majiteľov, ktorí sústreďujú vo svojich rukách čoraz väčší arzenál na manipuláciu verejnej mienky.

Pavol Janík

Jubileum olympionika Jozefa Plachého

Múzeum Vojtecha Löfflera pripravilo pre Košičanov novú akciu a to „Rozhovory pri umení“ s významnými Košičanmi. Na prvý si 5. marca pozvalo významnú športovú osobnosť olympionika Jozefa Plachého, ktorý vo februári oslávil 70-te jubileum.

Atlét Jozef Plachý si zaspomínal na svoje hviezdne časy, na legendárne víťazstvá, ale aj na drinu a pot. Pochopiteľne i na slávu, s ktorou sa musel popasovať. Ako jediný bežec v čs. dejinách súťažil na stredných tratiach na štyroch olympiádach. K tomu patrí aj výkon zo Stuttgartu 1:45,4, ktorý nebol prekonalý takmer štyri desaťročia.

Jozef Plachý popri úspešnej športovej kariére vyštudoval dve vysoké školy. Stále hovorí, že dobré je, keď je človek citlivosťivý a niečo dosiahne poctivou prácou. „Mama bola žena v domácnosti a otec murár, ktorý ani poriadne nevedel, čo je to šport, rovnako mi nemal ako vybaviť školu. Na všetko som bol sám.“

Po skončení aktívnej činnosti Jozef Plachý trénoval športové talenty a neskôr pôsobil na ministerstve obrany v Prahe.

Mládeži sa venuje aj po odchode do dôchodku a v Košiciach organizuje už 13. ročník súťaže „Plachého míľa“, určenú pre mladú bežeckú generáciu.

Ako člen ZO SZPB Košice-Juh je J. Plachý ochotný v rámci našich aktivít absolvovať besedy so študentmi na propagáciu športu, ako aj osobne sa zúčastňovať voľnočasových aktivít našej základnej organizácie.

Jozef Plachý je osobnosť, kto-

rú nám závidia aj za hranicami. K jeho sedemdesiatinám mu blahoželali športoví priatelia, predstavitelia mesta Košice ako aj predseda ZO SZPB Košice-Juh Dušan Rybanský a členka výboru Mária Tomášová.

Veľmi ho potešil blahoprajný list z ministerstva obrany ČR, ako aj ďakovný list 1. podpredsedu a ministra vnútra ČR Jana Hamáčka.

Smutné však je, že naši čelní predstavitelia si nepovažovali za potrebné zagratulovať významnej slovenskej športovej legende napriek podaným návrhom.

Mária Tomášová



Jozef Plachý uprostred s D. Rybanským a M. Tomášovou.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

So sídlom Štúrova 8, 815 72 Bratislava – Staré Mesto
Právna forma: Občianske združenie
IČO: 00177431

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukázania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu pre našu činnosť v roku 2019.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 27. 11. 2018 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRI545890/2018. Aktuálne tlačivo už s údajmi SZPB je možné stiahnuť zo stránky www.szpb.sk

Tlačivo po vyplnení je potrebné podať na daňovom úrade podľa miesta trvalého bydliska spolu s potvrdením o prijíme, ktoré vystaví zamestnávateľ v prípade, ak ste zamestnancom do 30. 4. 2019.

Ak ste podnikateľom, podávate vyhlásenie k 2 % dani priamo v daňovom priznaní do termínu podania daňového priznania na daňový úrad podľa miesta sídla firmy.

Za Váš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk

telefón: 02/38104942, 0911 151512 www.szpb.sk

Jubilant u primátora



Tak maestro, k 85. narodeninám vám blahoželáme a želáme pevné zdravie, životný elán a dni plné slnka v kruhu rodiny a priateľov.

V piatok 15. marca 2019 sa v kancelárii primátora mesta Revúca konalo príjemné spoločenské stretnutie. Primátor Július Buchta prijal pri príležitosti životného jubilea pedagóga a výtvarníka Vincenta Blanára, aby mu zblahoželal a zároveň sa mu poďakoval za jeho prínos pre mesto a Revúčanov v spoločenskej, pedagogickej a umeleckej oblasti.

Jubilantovi zároveň blahoželal aj predseda ZO SZPB gen. Viesta v Revúcej Ján Kochan a súputník Vincenta Blanára, ako sám povedal „z tej 34-ky“, Ján Debnár.

Kulisu fotiek zo stretnutia v kancelárii primátora tvoria obrázky V. Blanára.

J. Kochan, snímka K. Kvetková

Gratulácia priamej účastníčke SNP



Deň pred MDŽ sa naša členka, Margita Galová dožila 89 rokov. Pri tejto príležitosti ju navštívili predseda ZO SZPB Zlatá Baňa-Sekčov Pavol Pulík-Hreha st. so synom, ktorý je tajomníkom základnej organizácie.

Oslávenkyni za celý kolektív ZO SZPB Zlatá Baňa-Sekčov venovali krásnu kyticu a darček. Veľmi radi sme ju navštívili, pretože M. Galová je našou poslednou priamou účastníčkou

SNP a počas 2. sv. vojny si toho dost' vytrpela. Aj touto cestou jej v mene našej ZO SZPB želáme pevné zdravie, veľa šťastia, lásky a pokojného života.

Pavol Pulík-Hreha ml.

Zmiznú nám oblaky?

Americkí vedci zistili, že nie v príliš vzdalenej budúcnosti môžu na Zemi zmiznúť oblaky. Túto nepredstaviteľnú zmenu vraj dokáže spôsobiť mimoriadne vysoká úroveň kyslíčnika uhlíkatého v atmosfére.

Ak si niekto myslí, že zvyšovanie podielu oxidu uhličitého (CO₂) v atmosfére nebude mať následky, tak veľmi sa mylí. Jeho bezhraničná úroveň sa už prejavuje na zmene klímy, na planéte začína byť teplejšie. Oteplenie (od roku 1976 po rok 2017 o 1,8 °C) nevyhnutne provokuje topenie ľadovcov a zvýšenie hladiny svetového



oceánu. Na základe toho môžu pod vodou zmiznúť mnohé mestá.

Vedci predpokladajú, že Zem môže zachrániť len rozumná spotreba energie a snaha o zachovanie ekológie. Nezady-

movat! Prechádzať na slnečnú, veternú a vodnú energiu, na biopalivo, elektromobily atď. Patrí k tomu aj konzumovať menej mäsa (kravy produkujú metán, jeden zo skleníkových plynov) a menej cestovať letecky (lietadlá sú jedným z najväčších znečisťovateľov atmosféry kyslíčnikom uhlíkatým).

Cieľom Parížskej klimatickej dohody je obmedziť nárast priemernej teploty na Zemi o dva stupne na konci 21. storočia. Pesimistické názory však tvrdia, že tá sa, naopak, zvýši o 3, 4, ba dokonca až o 5 °C.

- r -

HISTORICKÝ KALENDÁR

7. apríl 1942 – Na východnom Slovensku žandári obkľúčili a zatkli partizánsku skupinu Pavla Boroša.

7. apríl 1942 – Čs. peší prápor – východný sa presunul z Tobruku do Palestíny.

7. apríl 1943 – Predsedu vlády SR Vojtecha Tuku navštívil charge d'affaires Mons. Giuseppe Burzio a odovzdal mu demarš Svätej stolice so žiadosťou o zastavenie násilných deportácií Židov. Ten ho neakceptoval!

7. apríl 1944 – Z Osvienčimu II. – Birkenau ušli slovenskí väzni W. Rosenberg (Rudolf Vrba) a A. Wetzler (Jozef Lánik), ktorí ako prví podali očitú svedectvo o priemyselnom vyvražďovaní Židov.

7. apríl 1945 – Oslobodené je Nové Mesto nad Váhom.

9. apríl 1944 – Skupina slovenských partizánov v Odese vyšla z katakomb a pripája sa k boju o mesto.

10. apríl 1920 – Zlegalizované je najstaršie čs. vyznamenanie: Medaila Jana Žižku z Trocnova, ktorú založilo vedenie československých légii v Rusku v októbri 1918.

10. apríl 1939 – Nemecko so súhlasom britskej vlády zhabalo čs. zlato v hodnote 6 miliónov libier šterlingov.

10. apríl 1944 – 1. čs. samostatná brigáda v ZSSR sa v priestore Černovice reorganizuje na 1. čs. armádny zbor v ZSSR. Zbor mal 3 pešie, 1 tankovú a 2 paradesantné brigády a zborové jednotky. Asi 16 tisíc ľudí, z toho bolo približne 800 žien.

10. apríl 1945 – Sovietski a rumunskí vojaci oslobodzujú Trenčín. Vo vtedajšom okrese si boje vyžiadali 1 380 padlých Rumunov, 1 255 Sovietov, ale zahynulo v nich aj 171 civilistov.

Nemci vyhodili do povetria oba mosty cez Váh. Miestne boje a ostreľovanie mesta z druhej strany Váhu však utíchlo až 30. apríla 1945.

11. apríl 1945 – Jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR oslobodili v súčinnosti s rumunskou 18. divíziou Martin a Vrútky.

11. apríl 1995 – V Bratislave sa po prvý raz schádzajú slovenskí veteráni, účastníci protifašistického boja v Taliansku.

14. apríl 1945 – Letci 1. čs. zmiešanej leteckej divízie v ZSSR sú po prvý raz nasadení do boja. Bojový rozkaz znel: 18 lietadiel v skupinách po 9 – vedúci prvej skupiny mjr. Fajtl a vedúci druhej skupiny kpt. Koza – budú sprevádzať dve skupiny lietadiel Il-2 3. čs. bojového leteckého pluku (bitevníky) na bombardovanie v priestore Olzy. Ako líder prvej skupiny bol určený mjr. Kozlovskij a v druhej skupine Il-2 kpt. Ramazanov.

Bojovní letci zaútočili v dvoch skupinách pätnástimi lietadlami Il-2, z ktorých každé malo 400 kg leteckých bômb, 4 raketové strely a plný palebný priemer streliva pre palubné zbrane, pod ochranou osemnástich stíhacích lietadiel La-5FN, na batérie poľného delostrelectva a zhromaždisko tankov pri dedine Olza. Ich úlohou bolo zničenie štábu nemeckej tankovej brigády.

15. apríl 1939 – Göring na porade s Mussolinim a Cianom: „Silná výzbroj Československa ukazuje, aké nebezpečné mohlo byť za všetkých okolností aj po Mnichove. V dôsledku nemeckých akcií sa postavenie oboch krajín Osí zlepšilo, najmä vzhľadom na hospodárske možnosti, ktoré boli získané tým, že Nemecku bola odovzdaná všetka výrobná kapacita (vojenský potenciál) Československa.“

15. apríl 1945 – Ustupujúce nemecké vojská zničili strečnianske tunely a mosty.

15. apríl 1945 – Čs. tankisti sa ako prví naši vojaci prebojovali pri Sudiciach na územie Česka. Čs. armáda tento deň neoslavuje, hoci tento fakt pripomína tamojší pamätník z roku 1980. V júni 2013 sa do uznesenia 9. zjazdu ČSBS dostala požiadavka „v súčinnosti s MO ČR zaradiť medzi Pamätné dni rezortu MO ČR 15. apríl 1945. V tento deň došlo na začiatku 3. etapy Ostravsko-opavskej operácie k prvému prielomu čs. tankistov na území českých krajov pri Sudiciach, najťažšom boji na českom území v závere 2. sv. vojny.“

15. apríl 1947 – Senát národného súdu vyniesol v Bratislave rozsudok smrti nad prezidentom J. Tisom a ministrom F. Ďurčanským.

16. apríl 1943 – V noci zo 16. na 17. apríla sa uskutočnilo prvé spojenecké bombardovanie Škodových závodov v Plzni. 242 lietadiel zhodilo 617 ton bômb.

17. apríl 1943 – Britská vláda dáva súhlas na vytvorenie čs. tankovej brigády na území Anglicka.

17. apríl 1944 – Rozkazom veliteľa čs. vojsk dostáva jednotka v Jefremove názov – 2. čs. samostatná paradesantná brigáda v ZSSR.

17. apríl 1945 – 1. čs. armádny zbor začína bojovať o Malú Fatru. Boje trvali do 26. 4. 1945. 22. apríla dosiahol vrchol Polomu veliteľ čaty Ján Vilím. Jednotlivci 7. úderného a 9. poľného práporu dosiahli vrchol Polomu dvakrát už 21. apríla, no Nemci ich odtiaľ dvakrát vytlačili.

ZRNKÁ HUMORU

Dve kravy sa pasú na lúke. Jedna omylom zožerie granát a ten jej vybuchne v hube.

Druhá krava sa na ňu pozrie a povie:

– Ty sa smeješ, ale ja som sa skutočne zľakla.

* * *

– Veronika, budem ťa čakať pred domom.

Keď začuješ zatrúbenie, tak vybehni von.

– Ty máš auto?

– Nie. Mám však trúbku.

* * *

– Že vraj počas búrky sa v aute nič nemôže stať.

– Hlúposť. Kamarátka tomu verila a teraz je tehotná.

* * *

– Hráš hazardné hry.

– Áno. Ako prežiť z výplaty.

* * *

Viete, dokedy sa ženám hovorí mladá pani?

Predsa, pokiaľ počujú.

Matka sa vyhráza synčekovi:

– Pokiaľ ma budeš stále rozčuľovať, odveziem ťa do Nórska a dám ti tam pred sociálnym pracovníkom na zadok.

* * *

Z rozprávania troch chlapov pri pive:

Prvý: – S manželkou sme si dali do obývačky nový nábytok.

Nádherný, na zákazku. Originál. Druhý na to: – My máme novú kuchyni. Z fínskej brezy.

A tretí spomína: – To ja som ráz prišiel domov zo služobnej cesty a v spálni bol chlap z Českej Lípy.

* * *

Starček má pravdu

Mestskí policajti rozohľadli hlúčik zvedavcov pred pražskou stanicou, uprostred ktorých sedel akýsi starček na schodoch a pohadzoval si v dlani dvojkorunovú mincu.

– Čo to tu vyvádzate starček, zahriakol ho veliteľ.

– Len som tu ľudom rozprával, že si spomínam, že za dvojkorunovú mincu som za 1. republiky kúpil 20 dkg salámy, za komunistov liter mlieka, 1 pivo, krabičku cigariet, alebo 1/2 chleba a teraz – rozmýšľam nad tým, kde zoženiem ešte 8 korún, aby som mohol ísť na záchod.

* * *

– Babka, musíte byť svojmu mužovi povolnejšia. Radí babke jej doktor.

– Pán doktor, v mojom veku? Začuduje sa babka.

– ...a prečo nie, veď keď má dedko chuť na pivečko, tak mu ho dožičte!

* * *

So sexom je to ako s futbalom – každý chlap si myslí, že to vie.

* * *

Vedci konečne zistili, čo vlastne žena chce. Lenže ona si to medzitým rozmyslela.

pomôcky: RESA, LEMA, ZL, OAHU, IST, HAARE	podoprie sa	panovnícke kreslo	nesplnená úloha	značka čistiaceho prášku	predložka	autor výroky: A. EINSTEIN	vrchní, po česky	okná, po česky	existujete	ukazovacie zámeno		3. časť tajničky	samec ovce
uveď do vyhovujúceho stavu						host, po česky					Verejná bezpečnosť (skr.)		
2. časť tajničky						vlasý, po nemecky					predložka dole		
sídlo v Nigérii						cudzí mužské meno nesmel					odieraj nepremýšľal		
je, po nemecky				Zolov román alkoholický nápoj					dolná končatina planéta				
MPZ Egypta						4. časť tajničky české mužské meno				melón, po anglicky opojila alkoholom			
pridávame soľ do jedla										jeden z Havajských ostrovov kyslíčnik		úkaz	pomocná poučka
domáce meno Alexandra						podopru ženské meno					ozn. lietadiel N. Zélandu urobí udanie		
	rieka v Rusku	1. časť tajničky skratka knokautu											
orgán zraku					omotal								mužské meno
borovica						značka ruského auta							sopečná vyvrenina

Správne vylúštenie tajničky z č.5 znie: **Skôr rozbiješ atóm ako ohováranie.** Knihu posielame Jánovi Štulrajterovi z Čierneho Balogu.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.